

WIADOMOŚCI UNIWERSYTECKIE

WYDAWCA: WYDZIAŁ WYDZIAŁOWY
BIBLIOTEKA
UMCS
LUBLIN

LUTY 1999

2 (56)

PL ISSN 1233-216X
Rok 9 Cena 1 zł

MIESIĘCZNIK • UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

UMCS WITA PROREKTORÓW W LUBLINIE

26-27 lutego 1999 roku w Dąbrowicy koło Lublina odbywa się Konferencja Prorektorów oraz posiedzenie Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej. Gospodarzami spotkania są Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej oraz Katolicki Uniwersytet Lubelski, a uczestnikami Prorektorzy z następujących uczelni: Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetów: Łódzkiego, Opolskiego, Szczecińskiego, Śląskiego, Warszawskiego, Wrocławskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytetu w Białymstoku oraz Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie i Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie.

Problematyka obrad dotyczyć będzie nowych technik kształcenia i uczenia się oraz współpracy pomiędzy wydawnictwami uczelnianymi, w tym organizacji Międzyuczelnianej Księgarni Internetowej.

Jest to już drugie spotkanie organizowane na naszym terenie; pierwsze odbyło się w maju 1997 roku w Kazimierzu Dolnym.

Dzięki robocznemu charakterowi spotkania dają bardzo wymierne efekty, służące zarówno społeczności uczelni macierzystych, jak i całemu środowisku akademickiemu. Równie cenna jest wymiana doświadczeń oraz możliwość bezpośredniego spotkania się reprezentantów uniwersytetów krajowych.

Fot. Maciej Przystucha

Uniwersytecka Komisja Akredytacyjna

LEPIEJ KSZTAŁCIĆ

Konferencji Prorektorów Uniwersytetów Polskich towarzyszyć będą obrady Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej (UKA). O pracy tego gremium mówi jego wiceprzewodniczący prof. dr hab. Wojciech Witkowski, prorektor UMCS:

– Przypomnę, że Komisja nasza powołana została decyzją Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich przed dwoma laty, 18 października 1997 r. w Lublinie. Komisja do tej pory odbyła dziesięć zebrań roboczych, głównie w Poznaniu, tam bowiem usytuowano, na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza, naszą siedzibę.

Podczas posiedzeń ustalony został budżet Komisji, ukonstytuowały się władze, opracowane zostały podstawowe dokumenty prawne związane z naszą działalnością oraz z zasadami postępowania akredytacyjnego. Regularnie ukazują się i wiemy, że docierają do uniwersytetów, informacje o działalności UKA; opraco-

wane zostały - w formie specjalnych wydawnictw - *Informator* i *Zbiór wzorów dokumentów* wymaganych do wszczęcia postępowania akredytacyjnego. W ostatnich dniach opracowywane są 4 projekty grantów w ramach międzynarodowego programu Unii Europejskiej TEMPUS 2 BIS z przeznaczeniem na działalność związaną z postępowaniem akredytacyjnym prowadzonym i na polskich uniwersytetach, i w ramach naszej komisji.

– Ile kierunków studiów na naszych uniwersytetach stara się o akredytację?

– Ogólnie mówiąc, zainteresowanych jest ponad 20 kierunków. Aby jednak mogło być podjęte formalne postępowanie w tej sprawie, muszą być spełnione wcale nieproste warunki. Między innymi musi być takich kierunków 5 z poszczególnych uniwersytetów, poddać się one muszą specjalistycznej weryfikacji i ocenie niezależnego, specjalnie powołanego zespołu ekspertów. Ale już mogę powie-

zieć, że formalności akredytacyjne zostały spełnione i rozpoczęliśmy procedurę akredytacyjną na uniwersyteckich archeologiach. Na analogiczne postępowanie i przyznanie akredytacji oczekują uniwersyteckie anglistyki i psychologie.

– Opracowaliście Państwo tekst dokumentu, jakim jest *Certyfikat*, zatwierdzany przez Konferencję Rektorów Uniwersytetów Polskich, a przyznawany na okres od 2 do 5 lat. Opatrzony jest on pięknym mottem: *Nemo est casu bonus*.

– Jest to myśl Seneki i oznacza dosłownie: Nikt nie jest dobry przypadkiem. Myślę, że nasza działalność w Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej dowodzi, że nie ma mowy o przypadkowości, jeśli chodzi o jakość kształcenia.

Za rozmowę dziękuje
Elżbieta Mulawa-Pachol

W numerze m. in.:

- Kronika rektorska
- Wiadomości z Wydziałów
- Kolegium Byłych Rektorów ?
- Doniesienia z Wydawnictwa UMCS
- „Etapy” Jana Lebensteina
- Badania archeologiczne

KRONIKA REKTORSKA

Pierwszy roboczy poniedziałek 4 I rozpoczął się tradycyjnie posiedzeniem Kolegium Rektorskiego. 5 I Rektor i Prorektorzy uczestniczyli w Spotkaniu Noworocznym zorganizowanym przez Lubelskie Towarzystwo Naukowe. 8 I rektor Kazimierz Goebel wyjechał na Uniwersytet Jagielloński. W tym dniu prorektor Wojciech Witkowski uczestniczył w plenarnym posiedzeniu Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej w Poznaniu. 12 I Rektor wręczył nominacje nowo powołanym profesorom naszego Uniwersytetu. Byli to: Kazimierz Górski (WA), Jerzy Kozicki (Wydz. Mat.-Fiz.), Dobiesław Nazimek (Wydz. Chemii), Andrzej Kokowski i Roman Lewicki (obaj z Wydż. Humanistycznego). 14 I Rektor i prorektor Marian Harasimiuk uczestniczyli w posiedzeniu Rady Wydawniczej UMCS. 15 I władze naszego Uniwersytetu brały udział w koncercie dedykowanym sponsorom kultury studenckiej; koncert i spotkanie organizowane były przez Akademickie Centrum Kultury naszej uczelni. 22 I prorektor Witkowski uczestniczył w posiedzeniu prezydium Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej, które odbywało się na Uniwersytecie Warszawskim. 26 I Rektor wyjechał do Warszawy na spotkanie z grupą biznesmenów z Kanady w hotelu „Marriot”. 27 I odbywało się posiedzenie Senatu Akademickiego UMCS. 29 I prorektor Witkow-

Migawki z koncertu dedykowanego sponsorom kultury studenckiej.

ski wręczał dyplomy absolwentom rocznego Studium „Organizacja Pomocy Społecznej”; jednostka ta prowadzona jest przez Policealną Szkołę Pracowników Służby Społecznej oraz przez nasz Uniwersytet.

EMP

Ważne dla myślących o remontach mieszkań

pozytywnie zaopiniowane przez oba związki zawodowe działające w UMCS i podpisane przez prorektora Mariana Harasimiuka pismo Działu Socjalnego (PS-160/99) podwyższa kwoty z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przyznawane na remonty i modernizację mieszkań oraz domków jednorodzinnych. W bieżącym roku na remont i modernizację mieszkania otrzymać można 2500 zł (w roku ub. 2200, a na remont i modernizację domku jednorodzinnego 3000 zł (dotychczas 2750). Pozostałe zasady i wysokości pozostają bez zmian i wynoszą:

- uzupełnienie wkładów mieszkaniowych lub kaucji mieszkaniowej wymaganej przy uzyskaniu mieszkania – w kwocie nie wyższej niż 50% wymaganego wkładu lub kaucji – nie więcej niż 12 000 zł,
- budowa domu jednorodzinnego – do wysokości 50% wartości kosztorysowej domu – nie więcej niż 12 000 zł,
- pokrycie kosztu zakupu lokalu mieszkalnego lub domu – po przedstawieniu aktu notarialnego o dokonaniu zakupu – do wysokości 50% poniesionych kosztów – nie więcej niż 12 000 zł,
- adaptacje pomieszczeń na cele mieszkalne – do wysokości 50% wartości kosztorysowej adaptacji – nie więcej niż 5000 zł,
- przystosowanie mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych – do wysokości pełnych kosztów adaptacji – nie więcej niż 2500 zł.

Kredyty studenckie

Z możliwości ubiegania się o kredyty studenckie z naszego Uniwersytetu skorzystało 5350 osób. Zaświadczenia o odbywanych studiach (był to jeden z dokumentów wymaganych przez Banki) otrzymało 3825 studiujących na studiach dziennych oraz 1525 ze studiów zaocznych i wieczorowych. W podziale na poszczególne lata studiów liczby te wyglądają następująco: I rok – 1129, II – 1225, III – 1189, IV – 1064. Najmniej zaświadczeń wydano studentom V lat studiów, tylko 743.

O krótki komentarz poprosiliśmy pełnomocnika prorektora do spraw studenckich dr. Krzysztofa Iwańczuka:

„Kredyty studenckie to nowa forma pomocy społecznej, która rozpoczęła się w tym roku akademickim. Oceniając tę akcję w naszym uniwersytecie, jej przebieg i zainteresowanie studentów, mogę podzielić się następującymi spostrzeżeniami:

- Cała akcja rozpoczęła się zbyt późno. Przepisy wykonawcze do ustawy zostały wydane dopiero w październiku. Efektem tego było przesunięcie terminu składania wniosków do banków o blisko dwa tygodnie.
  - Zainteresowanie kredytami na poszczególnych Wydziałach było zróżnicowane.
  - Liczba wydanych zaświadczeń do banków okazała się znacznie mniejsza niż zakładano. MEN spodziewało się, iż o kredyty będzie się ubiegało 50% studentów.
- Mniejsze zainteresowanie wynika: z obaw studentów dotyczących spłaty kredytów, z niepewności co do sytuacji na rynku pracy po zakończeniu przez nich studiów, zbyt rygorystycznych warunków poręczenia kredytów, stosowanych w niektórych bankach.”

Bez rehabilitacji i fizykoterapii

Reforma ochrony zdrowia

W przychodni przy ul. Langiewicza 6 A świadczą pomoc następujący lekarze podstawowej opieki zdrowotnej:

1. Elżbieta Wiadrowska – lek. rodzinny
  2. Barbara Klementowska – lek. chorób wewnętrznych
  3. Ewa Lenartowicz-Popławska – lek. medycyny ogólnej
  4. Małgorzata Łubkowska – lek. chorób wewnętrznych
  5. Barbara Paszkowska – lek. medycyny ogólnej
  6. Zbigniew Rusinek – lek. medycyny ogólnej
  7. Ewa Saran-Gąbka – lek. chorób wewnętrznych
  8. Elżbieta Szubartowska – lek. chorób wewnętrznych
  9. Jarosław Rogoza – lek. medycyny
  10. Katarzyna Kołodziejaska – lek. chorób wewnętrznych
  11. Krystyna Kacejko – lek. medycyny
  12. Irena Karczmarczyk – spec. chorób wewnętrznych
  13. Leokadia Dąbska – lek. medycyny przemysłowej
- Świadczenia medyczne realizowane są w godzinach 8.00-20.00 – przez wszystkie dni w roku kalendarzowym

Zdaniem Blondynki

Oglądając doniesienia telewizyjne na temat reformy ubezpieczeń społecznych byłam pełna najgorszych przeżyć, jak też sprawa ta przebiegała będzie w naszym uniwersytecie. O dziwo, wszystko odbyło się w miarę sprawnie i bez większych zakłóceń. Niektórzy tylko, niepotrzebnie zdenerwowani, komentowali reformę, jej przebieg i wymogi formalne, zapominając w swej irytacji, że autorami projektu nie były z całą pewnością pracownice administracji uniwersyteckiej...

Od Redaktora

Szanowni Państwo

Serdecznie dziękuję za miłe słowa i gratulacje po pierwszym numerze „Wiadomości-Miesięcznika”. Nie ukrywam jednak, że miałam nadzieję na więcej konstruktywnych wskazówek i sugestii, że o współpracy nie wspomnę... Może w przyszłości zechcecie Państwo wspomóc nas tematyką artykułów lub też nadsyłanymi materiałami czy nawet telefonicznymi propozycjami.

Nie udało nam się ustrzec błędów. Najważniejszy z nich to liczba dzieci uczestniczących w imprezach choinkowych. Było ich tylko 1600, a nie jak podaliśmy, ku zadowoleniu Działu Socjalnego, 16000... Literówki także się zdarzyły. Przepraszamy i obiecujemy poprawę.

W tym numerze polecam uwadze Szanownych Czytelników ciąg dalszy informacji o akademickiej służbie zdrowia, nowości o egzaminach wstępnych w nowym roku akademickim i – zmiany w kwotach pożyczek z Działu Socjalnego.

Życząc przyjemnej lektury, raz jeszcze apeluję o współpracę.

Elżbieta Mulawa-Pachol
Redaktor odpowiedzialna

O naszej dystrybucji

W związku z licznymi pytaniami, gdzie można kupić miesięcznik „Wiadomości Uniwersyteckie” uprzejmie informujemy, że tradycyjnymi punktami sprzedaży pozostają: Kancelaria Ogólna UMCS i Księgarnia OR PAN. Dodatkowo o poszczególne numery można pytać u osób, które stale współpracują z Redakcją, a które wytypowane zostały do współdziałania przez Dziekanów Wydziałów. Ich nazwiska znajdują się w stopce. I uwaga - w ciągłej sprzedaży będzie można nabywać miesięcznik w kiosku mieszczącym się w gmachu Wydziału Prawa i Administracji.

(łącznie z niedzielami i świątami). Zgłoszenia pacjentów przyjmowane są w formie telefonicznej lub osobiście od godziny 7.30.

Samodzielny Publiczny Akademicki ZOZ podpisał umowę z Regionalną Kasą Chorych w Lublinie na wykonywanie ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej.

Ustalono na 28 grudnia 1998 r. wstępną liczbę 27267 osób korzystających ze świadczeń w ramach podstawowej opieki zdrowotnej lekarza rodzinnego na podstawie listy pacjentów, którzy zadeklarowali chęć leczenia w naszym zakładzie.

Do 31 marca br. mamy obowiązek przedstawić Kasie Chorych zaktualizowaną listę pacjentów.

Od 1 stycznia br. zapisało się 3659 osób.

Umowa zawarta z Regionalną Kasą Chorych nie przewiduje refundacji kosztów za usługi medyczne w zakresie: rehabilitacji i fizykoterapii dla studentów i pracowników uczelni oraz prowadzenia półsanatorium dla studentów niepełnosprawnych i przewlekle chorych. Na te usługi zakład nie otrzymał środków z Regionalnej Kasy Chorych.

Ewa Rusinek-Goldiszewicz

KOLEGIUM BYŁYCH REKTORÓW?

4 lutego byłych Rektorów UMCS, którym towarzyszyli rektor **Kazimierz Goebel** i prorektor **Marian Harasimiuk**, gościł na Wydziale Politologii jego dziekan prof. dr hab. **Jan Jachymek**. Byli rektorzy, profesorowie: **Grzegorz L. Seidler**, **Zbigniew Lorkiewicz**, **Wiesław Skrzydło**, **Tadeusz Baszyński** i **Stanisław Uziak** (nieobecni byli: z powodu choroby prof. **Józef Szymański** i z powodu wyjazdu profesor **Zdzisław Cackowski**) obejrzeni odrestaurowaną część Pałacu Radziwiłłowskiego, gdzie obecnie mieści się Wydział Politologii. Jak powiedział dziekan Jachymek, prezentowana część to ok. 3/4 całości, ok. 1500 m kw.

Składają się na nią sale wykładowe i ćwiczeniowe, siedziby zakładów naukowych Wydziału.

Szczególny podziw gości wzbudziły odrestaurowane poddasza, które po adaptacji już w części przeznaczone zostały na pomieszczenia dydaktyczne i naukowo-badawcze, przede wszystkim dla młodych pracowników nauki. W trakcie zwiedza-

nia dwaj prawnicy: profesorowie: **G. L. Seidler** i **W. Skrzydło**, próbowali sobie przypomnieć, co mieściło się w poszczególnych częściach budynku. Okazało się, że w latach 40. we wschodniej części mieli mieszkania profesorowie nowo utworzonego Wydziału Prawa – **Aleksander Wolter** i **Leon Halban**. Ten ostatni został zapamiętany przez profesora Skrzydłę podczas spotkań na tarasie nad wejściem frontowym. Tu bowiem dla grup samopomocy w nauce, wczesnym rankiem (ponieważ nie było wystarczającej liczby podręczników) dyktował materiał z

Od lewej: prof. Grzegorz L. Seidler, prof. Zbigniew Lorkiewicz, prof. Jan Jachymek.

Od lewej: prof. Jan Jachymek, prof. Stanisław Uziak, prof. Grzegorz L. Seidler, prof. Wiesław Skrzydło, prof. Marian Harasimiuk, dr hab. Alicja Wójcik, prof. Kazimierz Goebel, prof. Tadeusz Baszyński, prof. Zbigniew Lorkiewicz.

zakresu historii państwa i prawa, który przekazywany był pozostałym studentom.

Rektorzy wspominali fakty związane z budynkiem. Niemal wszystkim zapadła w pamięć Aula im. Ignacego Daszyńskiego, wówczas nosząca imię Juliana Marchlewskiego. Profesorowie **Z. Lorkiewicz** i **S. Uziak** zapamiętali pierwsze inauguracyjne roku akademickiego, jeszcze z udziałem rektora **Henryka Raabe**. W tej Auli odbyła się promocja doktorska **Tadeusza Baszyńskiego**, a prof. **Zbigniew Lorkiewicz** przypomniał wspaniałe bale uniwersyteckie, które w tejże Auli były przed laty organizowane.

Po obejrzeniu budynku dziekan Jachymek zaprosił gości do swojego gabinetu, gdzie była okazja do wspomnień i dyskusji pełnych hu-

moru, ale i nostalgii. Jak przystało na Seniora zgromadzenia rektor **Seidler** przedstawił wniosek o powołanie Kolegium Byłych Rektorów UMCS, którzy mieliby obowiązek spotykać się kilka razy do roku oraz służyć swoją wiedzą i doświadczeniem aktualnym ekipom rektorskim. Byli Rektorzy złożyli podziękowania obecnej ekipie i Dziekanowi za przywrócenie Uczelni i miastu tak pięknego obiektu, którego remont, według zapewnień Dziekana i wykonawcy firmy **PATE**, w całości ukończony będzie jeszcze przed wakacjami. Piękno pałacu, po dokończeniu prac wewnątrz budynku, podkreśli wykonanie elewacji zewnętrznych – prace rozpoczną się niezwłocznie po ustąpieniu mrozów.

EMP

Komitet Lokalny AIESEC Lublin od pięciu lat aktywnie uczestniczy w budowaniu pomostu między środowiskiem akademickim i światem biznesu. Tego typu spotkania są bardzo istotne zarówno dla studentów, jak i dla przed-

SEMINARIUM SZKOLENIOWE

stawiciele firm, gdyż z jednej strony pozwalają nam dowiedzieć się, w jaki sposób wdrażać poznana teorię w życie, z drugiej zaś strony firmy korzystają z obecności kilkudziesięciu najbardziej aktywnych studentów, którzy w perspektywie mogą stać się ich pracownikami, partnerami czy kontrahentami. W dniach **19-21 marca** w Lublinie odbędzie się **Seminarium Szkoleniowe Public Relations REPUTATOR** i, mamy nadzieję, że będzie ono okazją do zdobycia nowych doświadczeń, rozwinięcia praktycznych umiejętności i nawiązania ciekawych kontaktów. Cele projektu:

- promowanie zagadnień public relations wśród studentów;
- uświadomienie celowości stosowania instrumentów public relations przez przedsiębiorstwa regionu lubelskiego i pobudzenie ich do działania w tym kierunku;
- poszerzenie wiedzy z tej tematyki przez uczestników i organizatorów seminarium. Uczestnicy projektu:

Seminarium jest kierowane do studentów oraz absolwentów lubelskich uczelni zainteresowanych tematyką public relations i chcących poszerzać swoją wiedzę w tym zakresie, a także do przedstawicieli firm, instytucji i mediów, dla których udział w tym seminarium może być okazją do uzupełnienia praktycz-

nych umiejętności wykorzystywanych w codziennej pracy. Opis seminarium:

Seminarium jest przedsięwzięciem niekomercyjnym, tak zresztą jak cała działalność AIESEC, i zostanie sfinansowane w większej części przez sponsorów oraz w niewielkiej – z opłat od uczestników, odpowiednio zróżnicowanych dla studentów i przedstawicieli firm.

W programie seminarium znajdzie się wiele wykładów oraz praktycznych case studies pozwalających natychmiast sprawdzić nabytą wiedzę. Prawdopodobnie w programie znajdą się również warsztaty pozwalające opanować właściwe podejście do kontaktów z mediami. Tematyka seminarium obejmie następujące zagadnienia:

- całościowa identyfikacja przedsiębiorstwa (corporate identity);
- zarządzanie sytuacją kryzysową;
- badania wizerunku;
- współpraca z mediami;
- cross culture communications;
- zarządzanie marką;
- PR bankowy;
- PR w Internecie;
- sponsoring;
- słownictwo PR;
- lobbying
- opracowanie strategii PR w przedsiębiorstwie;
- i inne...

Seminarium to będzie prowadzone przez najlepszych specjalistów, znających problematykę od strony teoretycznej, i praktyków public relations polskich firm i agencji, którzy pozwolą uczestnikom na zdobycie wiedzy w tej szybko rozwijającej się dziedzinie usług.

Agnieszka Król

SOCRATES-ERASMUS

Od dwóch lat działa na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej program edukacyjny Unii Europejskiej **SOCRATES-ERASMUS**. Wspiera on współpracę w zakresie polepszenia jakości kształcenia, a jego celem jest promocja europejskiego wymiaru kształcenia na wszystkich poziomach („uczenie się przez całe życie”). Oferta edukacyjna Programu, bardzo szeroka i interesująca, obejmuje m.in.: kształcenie na poziomie szkolnictwa wyższego poprzez koordynację współpracy między uczelniami, wymianę studentów i pracowników, zawiera ponadto interesujące oferty dla szkolnictwa średniego, promocję naukania języków obcych, kształcenia dorosłych itp. Uczelnia nasza, w

Pierwsze spotkanie odbyło się 19 stycznia w Sali Audytorijnej Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi.

celu zintensyfikowania wykorzystywania przedstawianych w ramach Programu propozycji i ofert, zorganizuje cykl spotkań promocyjnych, informujących o tym programie, o możliwościach wykorzystywania zawartych w nim ofert.

Amerykaniści w Puławach

5-7 lutego w puławskim Centrum Szkoleniowo-Konferencyjnym IUNG odbyło się ogólnopolskie seminarium na temat nauczania wiedzy o Stanach Zjednoczonych w polskich nauczycielskich kolegiach języka angielskiego. Organizatorem spotkania, w którym uczestniczyło 60 osób z całego kraju, był dr hab. **Jerzy Kutnik** z Instytutu Anglistyki UMCS, a seminarium w całości sfinansowała Ambasada USA w Warszawie. Zajęcia z uczestnikami (w zdecydowanej większości nauczycielami kolegiów językowych oraz młodymi amerykanistami z uniwersyteckich anglistyk) prowadziło dwóch Amerykanów, profesorowie – **Gene M. Moore** i

William Uricchio, którzy obecnie zajmują się dydaktyką uniwersytecką w Holandii.

Celem ogólnopolskiego seminarium jest przedstawienie możliwości wykorzystywania w dydaktyce materiałów filmowych (dokumentu, fabuły) w nauczaniu historii USA oraz wiedzy o społeczeństwie amerykańskim i jego kulturze.

Dodać należy, iż puławskie seminarium było pierwszym spotkaniem osób uczących w kolegiach językowych przedmiotów amerykanistycznych, pierwszym od powstania tych jednostek na początku lat sześćdziesiątych.

WYDZIAŁY UMCS — WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rubryka przygotowana na podstawie informacji nadesłanych przez dziekanów

WYDZIAŁ BiNoZ

WERNISAŻ

28 stycznia odbył się wernisaż wystawy rysunków „Ptaki” **Zbigniewa Jaszcz** i **Marka Kołodziejczyka**. Marek Kołodziejczyk – student III roku biologii UMCS, przyrodnik-ornitolog, członek sekcji ornitologicznej Studenckiego Koła Naukowego Biologów. W 1998 r. zdobył nagrodę „Richard Richardson Award” w konkursie dla ilustratorów. Zbigniew Jaszcz – technik ochrony środowiska, przyrodnik-ornitolog, pracownik ZUK w Parczewie. Rysunki są prezentowane w holu Instytutu Mikrobiologii i Biotechnologii i można je oglądać cały bieżący miesiąc.

STYPENDYSTA

Stypendium dla młodych pracowników nauki z Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej otrzymał **Jarosław Król** z Zakładu Mikrobiologii Ogólnej

Urodził się 27 kwietnia 1969 roku w Puławach. Po ukończeniu nauki w III LO w Puławach podjął studia na kierunku biotechnologia Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi. Studia magisterskie z wynikiem bardzo dobrym ukończył w 1993 r. broniąc pracę pt. „Analiza sekwencyjna DNA re-

gionu kontrolującego syntezę egzopolisacharydu w *Rhizobium leguminosarum* bv. *trifolii*” wykonaną pod kierunkiem dr hab. Anny Skorupskiej, prof. UMCS. W czasie studiów brał czynny udział w pracach Studenckiego Koła Naukowego Biotechnologów, będąc w latach 1992-93 jego sekretarzem. Uczestniczył w szeregu Zjazdach Studenckich Kół Naukowych (Szklarska Poręba '92; Chełm '92 i Kazimierz Dolny '93), wygłaszając referaty dotyczące nowych technik w biologii molekularnej i genetyce oraz wyników własnej pracy naukowej. Za swoją pracę w czasie studiów otrzymał Dyplom Uznanie i Nagrodę J. M. Rektora UMCS.

W 1993 roku podjął pracę na etacie asystenta naukowo-dydaktycznego w Zakładzie Mikrobiologii Ogólnej UMCS. W 1999 roku na podstawie pracy pt. „Analiza genetyczna i sekwencyjna regionu DNA kontrolującego syntezę egzopolisacharydu w *Rhizobium leguminosarum* bv. *trifolii*”, wykonanej pod kierunkiem dr hab. Anny Skorupskiej, prof. UMCS, uzyskał stopień doktora nauk przyrodniczych.

W swojej pracy naukowej zajmuje się genetyczną kontrolą biosyntezy zewnątrzkomórkowych polisacharydów w *Rhizobium leguminosarum* bv. *trifolii*, wykorzystując różne techniki inżynierii genetycznej: klonowanie i sekwencjonowanie DNA, reakcję PCR, różne techniki hybrydyzacji, jak również ekspresję rekombinowanych białek i ich analizę w SDS-PAGE. Jest autorem lub współautorem 6 publikacji i 15 komunikatów naukowych oraz 5 wpisów sekwencji DNA do bazy danych GenBanku.

Od 1993 roku należy do Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów i Polskiego Towarzystwa Genetycznego. Brał udział w kilkunastu krajowych i

zagranicznych zjazdach naukowych, m. in. ogólnopolskich zjazdach wyżej wymienionych towarzystw, I i III Europejskiej Konferencji Wiązania Azotu (Poznań '96 i Lunteren '98) oraz konferencji „Molecular Biology for Development” (ICGEB Trieste '97). Uczestniczył również w kilku kursach szkoleniowych m.in. „Wybrane techniki molekularne - przygotowanie i wykorzystanie sond molekularnych” (IChB PAN Poznań '93).

Jako asystent prowadzi zajęcia z genetyki dla II r. Biologii i Biotechnologii oraz inżynierii genetycznej dla IV r. Biotechnologii. Jest opiekunem naukowym Studenckiego Koła Naukowego Mikrobiologów oraz przedstawicielem młodych pracowników naukowych w Radzie Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UMCS.

WYDZIAŁ CHEMII

SPOTKANIE PTChem

25 stycznia w Auli gmachu Dużej Chemii UMCS odbyło się spotkanie członków Lubelskiego Oddziału PTChem. Obradom przewodniczył prof. dr hab. **Władysław Rudziński**. Gośćmi spotkania byli: prorektor UMCS prof. dr hab. **Zbigniew Krupa**, prof. dr hab. **Bogdan Marciniak** z UAM Poznań – członek KBN, redaktorzy naczelnicy: „Wiadomości Chemiczne” – prof. dr hab. **Józef Ziółkowski** z Uniwersytetu Wrocławskiego, „Polish Journal of Chemistry” – prof. dr hab. **Bogdan Baranowski** z Instytutu Chemii Fizycznej PAN w Warszawie, „Orbitala” – prof. dr hab. **Aleksander Zamojski** z Instytutu Chemii Ogólnej PAN w Warszawie i przedstawiciel czasopisma „Chemia Analityczna” – prof. dr hab. **Zbigniew Stojek** z Uniwersytetu Warszawskiego.

W spotkaniu uczestniczyli również chemicy ze wszystkich ośrodków naukowych na terenie naszego Oddziału, gdzie prowadzone są intensywne prace badawcze, a mianowicie profesorowie: **Lucjan Pawłowski** z Politechniki Lubelskiej, **Mariusz Fotyma** z IUNG w Puławach, **Andrzej Gołębiowski** z Instytutu Nawozów Sztucznych w Puławach, **Edward Soczewiński** z Akademii Medycznej w Lublinie, **Andrzej Niewiadomy** z Akademii Rolniczej w Lublinie, **Jan Gliński** z Instytutu Agrofizyki PAN w Lublinie oraz **Tadeusz Borowiecki** – dziekan Wydziału Chemii UMCS.

W trzynastu 20-minutowych wystąpieniach zaprezentowane zostały najważniejsze osiągnięcia poszczególnych ośrodków naukowych.

SEMINARIUM SPRAWOZDAWCZE

26 stycznia w Auli gmachu Dużej Chemii UMCS odbyło się Sprawozdawcze Seminarium Wydziałowe, w którym uczestniczyli pracownicy i studenci Wydziału Chemii. Kierownicy jednostek organizacyjnych WCh lub upoważnione przez nich osoby w swoich wystąpieniach przedstawili najważniejsze wyniki badań uzyskane w roku 1998.

Równoległe ze spotkaniem członków PTChem. i Seminarium Wydziałowym odbyła się sesja posterowa, prezentująca materiały wykorzystane podczas różnych konferencji naukowych, które odbyły się w roku 1998. W tym czasie można było również oglądać wystawę poświęconą pamięci prof. dr hab. Andrzeja Waksmundzkiego.

WYJAZDY ZAGRANICZNE

Prof. dr hab. **K. M. Pietrusiewicz** 10-24 stycznia, Niemcy, prof. dr hab. **S. Sokołowski** 23 stycznia-17 lutego, Meksyk, dr **J. Niećko** 14-17 stycznia, Litwa, dr **R. Ryczkowski** 27-31 stycznia, Finlandia, dr **R. M. Janiuk** 3-7 lutego, Niemcy, mgr **A. M. Maj** 28 stycznia-28 lipca, Francja.

STYPENDYSTA

Stypendium Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej otrzymał słuchacz IV roku studiów doktoranckich – mgr **Wojciech Piasecki**. Oto jego sylwetka: Wojciech Piasecki jako niezwykle uzdolniony student został wyselekcjonowany przez prof. Władysława Rudzińskiego z

licznego grona studentów II roku chemii, do kontynuowania dalszego toku studiów według indywidualnego programu. Celem tego programu było przygotowanie go do roli przyszłego naukowca, którego talent umożliwiłby mu szybką karierę naukową.

Po ukończeniu studiów na Wydziale Chemii UMCS, mgr Wojciech Piasecki został zakwalifikowany na studia doktoranckie, gdzie znajduje się dalej pod opieką naukową prof. Władysława Rudzińskiego. Już w trakcie studiów student Wojciech Piasecki był współautorem 1 publikacji naukowej, w renomowanym czasopiśmie amerykańskim „Langmuir”, wydawanym przez American Chemical Society.

Mimo trudnych warunków materialnych, student a potem młody naukowiec, z niegasnącym entuzjazmem kontynuował prace nad zagadnieniami niezwykle nowatorskimi w skali literatury światowej. Chodzi tu o studia efektów entalpowych towarzyszących adsorpcji jonów prostych w podwójnej warstwie elektrycznej, jaka się formuje na granicy faz tlenek metalu/elektrolit. Te procesy mają tak ogromne znaczenie dla życia na Ziemi, ochrony środowiska i technologii, iż opublikowane prace idą już w setki, a może i tysiące. Tymczasem tak ważna własność tych procesów, jak towarzyszące im efekty entalpowe, pozostawała do niedawna nie zbadana.

W efekcie, w całej literaturze światowej, można znaleźć jedynie kilkanaście doniesień o przeprowadzonych tego typu eksperymentach kalorymetrycznych. Jeśli chodzi zaś o prace teoretyczne, to co najmniej połowa z nich w skali literatury światowej jest współautorstwa mgr. Wojciecha Piaseckiego.

Temu też należy zawdzięczać, że prace, o których mowa, były w ostatnim roku finansowane wspólnie przez Francuskie Ministerstwo ds. Współpracy Naukowej z Zagranicą oraz Komitet Badań Naukowych, w ramach projektu POLONIUM.

Dzięki niemu mgr Wojciech Piasecki mógł prowadzić intensywne prace badawcze nie tylko w Zakładzie Chemii Teoretycznej UMCS, ale też we francuskim ośrodku naukowym na Uniwersytecie w Nancy.

WYDZIAŁY UMCS — WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rubryka przygotowana na podstawie informacji nadesłanych przez dziekanów

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

WIZYTY

16-20 stycznia na zaproszenie Zakładu Współnot Europejskich we współpracy z Zakładem Prawa Handlowego gościła na Wydziale Prawa i Administracji UMCS delegacja z Francji. W jej skład wchodził prof. **Maria Goré** z V Uniwersytetu w Paryżu i prof. **Philippe Delebecque** z paryskiej Sorbony. Profesor M. Goré wygłosiła wykład: *Odpowiedzialność za szkody wynikłe z użycia wadliwego produktu*, zaś prof. P. Delebecque: *Dystrybucja selektywna w prawie francuskim i europejskim*. Wykłady tłumaczyła dr **Ewa Skrzydło-Tefelska**. Przed Wydziałem rysują się możliwości dalszej współpracy.

DOKTORATY

18 stycznia mgr. **Romana Kwietnia** *Miejsce umów międzynarodowych w porządku prawnym państwa polskiego*. Promotor prof. dr hab. Lech Antonowicz, recenzenci: prof. dr hab. Renata Szafarz z Instytutu Nauk Prawnych PAN, dr hab. Andrzej Korybski z Instytutu Historii i Teorii Państwa i Prawa UMCS.

20 stycznia dr. nauk wojskowych **Mirosława Tokarskiego** adiunkta z Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie *Administracyjno-prawne aspekty odpowiedzialności dyscyplinarnej żołnierzy*. Promotor dr hab. Andrzej Wróbel, recenzenci: prof. dr hab. Jan Szreniawski z Instytutu Administracji i Prawa Publicznego UMCS, prof. dr hab. Janusz Łętowski z Instytutu Nauk Prawnych PAN.

Z ŻYCIA STUDENCKIEGO

14 stycznia Koło Naukowe Prawników UMCS zorganizowało cieszącą się dużym zainteresowaniem sesję naukową nt. „Proces cywilny w starożytnym Rzymie”. Na sesji studenci II roku wygłosili następujące referaty: **Magdalena Chrańnik** – *Geneza procesu rzymskiego*; **Michał Bernat** – *Rozwój procesu rzymskiego*; **Tomasz Piędzia** – *Rola sędziego i iurisdictio w procesie rzymskim*; **Sylwia Chwalczuk** – *Postępowanie dowodowe*; **Dariusz Furdzik** – *Restitutio in integrum*. W dyskusji udział wzięli również zaproszeni goście: prof. dr hab. **Marek Kuryłowicz**, prof. dr hab. **Mieczysław Sawczuk**, mgr **Iwona Szpringer**.

Koło Naukowe Prawników UMCS zorganizowało także konkurs na najlepszy esej nt.: *Samorząd terytorialny w Polsce – doświadczenia i perspektywy*. Udział w konkursie, który adresowany był do studentów I roku, wzięło 35 osób. Miejsca od I do III zajęli odpowiednio: **W. Łata**, **A. Kołodziejczyk**, **E. Wyszatycka**. Nadto wyróżnione zostały prace **F. Piątkowskiego**, **E. Bogusz** i **M. Miączewskiego**. W jury konkursu zasiadali: dr **J. Sobczak** (przewodniczący), dr **W. Taras**, mgr **W. Dziedziak** i mgr **P. Sobieszewski**.

W styczniu studenci mogli przysłuchiwać się rozprawom z Sądu Wojskowego w Lublinie.

STUDIA DOKTORANCKIE

Istnieją na Wydziale od roku akad. 1996/97. Funkcję kierownika pełni dr hab. prof. UMCS **Marek Mozgawa**. Od początku funkcjonowania przyjęto 88 słuchaczy, a w semestrze zimowym już 26. Największą popularnością cieszą się kolejno: po-

stępowanie karne, teoria organizacji i kierownictwa, prawo pracy, następnie prawo konstytucyjne, prawo administracyjne.

ZAPOWIEDZI WYDARZEŃ

Na zaproszenie prof. dr hab. **Leszka Leszczyńskiego** 2 marca do Lublina przyjeżdża profesor teorii filozofii prawa **Wojciech Sadurski** z University of Sydney. Na 14 marca br. zapowiedział przyjazd sędziego **John M. Marshall**, który już po raz piąty przeprowadzi cykl wykładów dla studentów prawa na temat prawa amerykańskiego. Wykłady w języku angielskim, odbędą się 15 marca – 2 kwietnia. Od 6 kwietnia do J. M. Marshalla dołączy pięciu adwokatów i razem przeprowadzą pokazowy proces amerykański w Auli Uniwersyteckiej.

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

STYPENDYSTA

W wyniku rozstrzygnięcia konkursu Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej zostały przyznane roczne stypendia krajowe dla młodych naukowców. Otrzymują je najlepsi pracownicy naukowci lub doktoranci ze szkół wyższych, którzy nie ukończyli 30 lat. Decyzją Rady Fundacji z 22 stycznia 1999 r. jednym z laureatów został mgr **Konrad Zieliński**, słuchacz IV roku doktoranckich studiów w Instytucie Historii UMCS.

Pod kierunkiem naukowym profesora Jana Lewandowskiego przygotował on pracę doktorską „Życie kulturalne ludności żydowskiej na Lubelszczyźnie w latach I wojny światowej”. Dotychczasowym dorobkiem naukowym mgra Konrada Zielińskiego są liczne publikacje naukowe, popularnonaukowe w czasopismach oraz wydawnictwach regionalnych i ogólnopolskich, dotyczące dziejów ludności żydowskiej w Polsce oraz samodzielna książka *W cieniu synagogi. Obraz życia kulturalnego społeczności żydowskiej Lublina w latach okupacji austro-węgierskiej*. W listopadzie 1998 r. został członkiem Komisji Rewizyjnej Polskiego Towarzystwa Studiów Żydowskich.

STYPENDYSTA FULBRIGHTA

1 lutego rozpoczął pracę w Zakładzie Literatury i Kultury Amerykańskiej Instytutu Anglistyki profesor **John R. Leo** z University of Rhode Island. Jest to pierwszy w Polsce stypendysta Fundacji Fulbrighta w nowej, przeznaczonej tylko dla najwyższej klasy naukowców, kategorii „Distinguished Chair”.

WYKŁADY W KATEDRZE ARCHEOLOGII

Nowym pomysłem na upowszechnienie wiedzy o prehistorii i wczesnych fazach wczesnego średniowiecza mają być publiczne, otwarte wykłady, głoszone przez najwybitniejszych znawców przedmiotu z kraju i z zagranicy. Spotkania takie będą się odbywać cztery razy do roku, a wykładowcy oprócz prezentacji popularnonaukowej jednego tematu, z możliwie bogatym materiałem ilustracyjnym mają obowiązek wygłoszenia przy-

najmniej jednego wykładu specjalistycznego, adresowanego do studentów archeologii. Pierwszym gościem wykładów był prof. dr hab. **Claus von Carnap-Bornheim** z Uniwersytetu w Marburgu. Znakomity znawca problematyki okresu rzymskiego, specjalizujący się w zagadnieniach dziejów Skandynawii, znany jest również jako niezwykle aktywny współpracownik archeologów polskich. Organizuje m.in. stypendia naukowe dla absolwentów polskich uniwersytetów, promuje polskie osiągnięcia naukowe, pilotuje projekty badawcze z udziałem polskich specjalistów. Od wielu lat związany jest z Katedrą Archeologii UMCS. W Lublinie wydany został ogromny tom materiałów po marburskiej konferencji *Bewaffnung der Germanen...*, młodzi adepci lubelskiej archeologii korzystali z jego pomocy w uzyskaniu stypendiów na Uniwersytecie w Marburgu i odbywali je pod jego opieką, Katedra Archeologii była też na prośbę prof. von Carnapa jednym z czterech organizatorów wielkiej konferencji *Sarmaten und Germanen*, jaka odbyła się w lutym 1998 r. w Marburgu. Jest on też niezwykle aktywnym współorganizatorem największego projektu realizowanego w historii Katedry - europejskiej konferencji *Bewaffnung der Germanen in der letzten drei Jahrhunderte vor Christos Geburt*, który znajdzie swój finał w Nałęczowie we wrześniu br. W Lublinie, przy pełnej sali, wygłosił wykład *Musov und Illerup – zwei Beispiele zu neuen Forschun barbarischen Eliten*. Natomiast studentom mieli okazję wysłuchania niezwykle interesujących też na temat *Die Steppe und der Norden zur Kaiserzeit und fruhen Volkerwanderungszeit*. Następnym gościem cyklu będzie **Jan Błażek** – dyrektor Instytutu Archeologicznego CZAN z Mostu, znakomity znawca problematyki późnego okresu wędrówek ludów, oraz najprawdopodobniej prof. **Andrzej Pleterski** z Instytutu Archeologii w Lublianie, znawca dziejów Słowian

PUBLIKACJE ZAGRANICZNE ARCHEOLOGÓW

na Bałkanach.

Andrzej Kokowski, *Zur Frage sogenannter „grober Häuser” in Mittel- und Osteuropa, [w:] Haus und Hof in östlichen Germanien*, Universitätsforschungen zur Prähistorischen Archäologie (Berlin), t. 50:1998, s.14-24.

Piotr Łuczkiwicz, *Zu ausgewählten balkanischen Waffen der spätlatentezeitlichen Przeworsk – Kultur in Polen*, Archäologisches Korresponden-

PUBLIKACJE ZAGRANICZNE ANGLISTÓW

zblatt, t. 28:1998, s.253-267.

W USA opublikowano książkę prof. **Jerzego Durczaka** *Selves between Cultures: Contemporary American Bicultural Autobiography* (San Francisco - London - Bethesda: International Scholars Publications 1999). Książkę wydało wcześniej Wydawnictwo UMCS.

WYDZIAŁ FILOZOFII I SOCJOLOGII

DOKTORATY

27 stycznia mgr **Magdaleny Michalik**, *Człowiek w myśli Ericha Fromma*, promotor: prof. dr hab. Andrzej Zachariasz.

Mgr. **Tomasza Kitlińskiego**, *Teoria Julii Kriestewej wobec kryzysu podmiotowości*, promotor: prof. dr hab. Jadwiga Mizińska.

WYDZIAŁY UMCS — WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rubryka przygotowana na podstawie informacji nadesłanych przez dziekanów

WYDZIAŁ MATEMATYKI I FIZYKI

PROFESURA

Dr hab. **Longin Gładyszewski** z Instytutu Fizyki UMCS został mianowany na stanowisko profesora nadzwyczajnego UMCS z dniem 1 lutego 1999 r.

HABILITACJA

Dr **Witold Mozgawa**, adiunkt w Instytucie Matematyki UMCS, uzyskał stopień naukowy dr. hab. nauk matematycznych nadany uchwałą Rady Naukowej Instytutu Matematyki Politechniki Warszawskiej z 23 kwietnia 1998 r.

DOKTORAT

Rada Wydziału Matematyki i Fizyki UMCS 25 stycznia podjęła uchwałę o nadaniu stopnia naukowego doktora nauk matematycznych pani **Małgorzacie Murat**, zatrudnionej na Politechnice Lubelskiej. Obrona rozprawy doktorskiej odbyła się 11 stycznia. Temat rozprawy: *Własności rozkładów prawdopodobieństwa generowanych przez szeregi potęgowe i faktorialne oraz wzory rekurencyjne*. Promotor prof. zw. dr hab. Dominik Szynal. Recenzenci: prof. dr hab. Mirosław Krzyżko z Wydziału Matematyki i Informatyki UAM i prof. dr hab. Ryszard Zieliński z Instytutu Matematycznego PAN.

AULA IM. PROF. BIERNACKIEGO

Senat Akademicki na posiedzeniu 27 stycznia pozytywnie zaopiniował wniosek Dziekana Wydziału Matematyki i Fizyki o nadanie Auli Instytutu Matematyki imienia: **Mieczysława Biernackiego**. Profesor Biernacki był synem doktora medycyny Mieczysława Biernackiego, znanego w Lublinie lekarza, dziennikarza i działacza społecznego.

Doktoryzował się na Sorbonie u wybitnego matematyka P. Montela, a po powrocie do kraju został profesorem Uniwersytetu w Poznaniu. Okres wojny spędził w Lublinie, angażując się w tajne nauczanie.

Z chwilą powstania UMCS podjął w nim pracę jako jeden z pierwszych profesorów, organizując lubelski ośrodek matematyczny i słusznie jest uważany za jego twórcę.

Był autorem licznych prac matematycznych. Jego wyniki są w literaturze matematycznej cytowane do naszych dni i będą zapewne cytowane w przyszłości.

Autor podręczników do geometrii różniczkowej, promotor wielu rozpraw doktorskich. Spośród znanych Jego uczniów wymienia się prof. Jana Krzyżę, prof. Zdzisława Lewandowskiego, prof. Konstantego Radziszewskiego – w ośrodku lubelskim.

W tym roku mija 40 rocznica śmierci Profesora. Dodać należy, że Profesor Biernacki brał ochotniczo udział w I wojnie światowej w szeregach francuskich i otrzymał za swoje czyny Legię Honorową.

WYDZIAŁ POLITOLOGII

PODSUMOWANIE

W styczniu br. (wzorem lat ubiegłych) dokonano podsumowania efektów zeszłorocznej działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej Wydziału Politologii. Wśród nich na szczególną uwagę zasługują następujące osiągnięcia:

- zakończono kolejne etapy wielopłaszczyznowej analizy przeobrażeń systemowych Polski oraz państw Europy Środkowo-Wschodniej (Zakład Systemów Politycznych);
- opracowano szczegółowe zagadnienia dotyczące ewolucji stosunków międzynarodowych w Europie (Zakład Stosunków Międzynarodowych);
- wprowadzono program TEMPUS JEP 11390 (dydaktyka);
- uruchomiono nową specjalność: Samorządy i polityka lokalna;
- pracownicy Wydziału uczestniczyli jako referenci i dyskutanci w 40 krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych;
- w rezultacie prowadzonych przez pracowników Wydziału badań naukowych przygotowano do druku 259 publikacji, w tym 21 książek i monografii. Warto zwrócić uwagę na następujące pozycje: *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, sectio K. Politologia vol. V 1998*, red. Jan Jachymek; *Chalupczak Henryk, Browarek Tomasz, Mniejszości narodowe w Polsce 1918-1995*, Lublin 1998; *Chmaj Marek, Żmigrodzki Marek, Gabinety koalicyjne w RP 1989-1996*, Lublin 1998; *Czarnocki Andrzej, Samoidentyfikacja mniejszości narodowych i religijnych w Europie Środkowo-Wschodniej. Problematyka polityczna*, Lublin 1998; *Dumała Andrzej, Mechanizmy decyzyjne w demokracji konstytucyjnej*, Lublin 1998. *Dziemidok Bożena, Partie polityczne a wybory prezydenckie w Polsce po 1995 r.*, Lublin 1998; *Hołda Zbigniew, Prawo karne wykonawcze*, Kraków 1998; *Kodeks karny wykonawczy (komentarz)*, Gdańsk 1998; *Krzywicka Katarzyna, Kuba w środowisku międzynarodowym*, Lublin 1998; *Twoje imię dotarło do najdalszych wysp. Zgromadzenie Świętego Michała Archanioła na Karaibach*, Bonaire – Antyle Holenderskie 1998; *Mieczkowski Antoni, Błażej Stolarski (1880-1939): życie, działalność, poglądy*, Lublin 1998; *Pawłowska Agnieszka, Władza – elity – biurokracja. Studium z socjologii polityki*, Lublin 1998; *Pietraś Ziemowit Jacek, Decydowanie polityczne*, Warszawa-Kraków 1998; *Płaska Monika, Samoidentyfikacja mniejszości narodowych i religijnych w Europie Środkowo-Wschodniej. Problematyka prawna*, Lublin 1998; *Stępień Stefan, Związek Parlamentarny Polskich Socjalistów w działalności prawodawczej Krajowej Rady Narodowej*, Lublin 1998; *Ziętek Agata, Międzynarodowy status Hongkongu*, Lublin 1997 (ukazała się w 1998 r.); *Władza, ziemia i oświata dla ludu – historia i współczesność*, red. Janusz Gmitruk, Jan Jachymek, Warszawa 1998.

DZIEKAN W PAŁACU PREZYDENCKIM

Prezydent Rzeczypospolitej Aleksander Kwaśniewski zaprosił dziekana Wydziału Politologii prof. zw. dr hab. **Jana Jachymka** na spotkanie w X rocznicę obrad „Okrągłego Stołu”, które odbyło się 6 lutego w Pałacu Prezydenckim przy ul. Krakowskie Przedmieście. Przypomnijmy, że przed 10 laty J. Jachymek pracował w Zespole Reform Politycznych „Okrągłego Stołu” jako jeden z dwóch przedstawicieli Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego. Uczestnicy uroczystości zwiedzili wystawę fotograficzną ilustrującą obrady „Okrągłego Stołu” oraz obejrżeli premierową projekcję filmu dokumentalnego z obrad.

PROFESURY

12 stycznia w Pałacu Prezydenckim w Warszawie prof. dr hab. **Marek Żmigrodzki**, kierownik Zakładu Systemów Politycznych otrzymał (jako szósty na Wydziale Politologii) z rąk Prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego nominację profesorską.

WYJAZDY

Prof. zw. dr hab. **Ziemowit Jacek Pietraś** z Zakładu Stosunków Międzynarodowych od 1 do 14 lutego do Université Libre de Bruxelles w Belgii, w ramach programu TEMPUS JEP 12306-97, w celu przygotowania wykładu i podręcznika „Europejskie prawo wspólnotowe dla politologów”. Wyjazdy planowane w marcu: dr **Agnieszka Pawłowska** – konferencja NISPACE w Sofii; mgr **Beata Surmacz** – konferencja w ramach programu TEMPUS w Atenach; dr hab. **A. Czarnocki** – konferencja w ramach programu TEMPUS w Wiedniu; dr **Agnieszka Rybczyńska** – konferencja w ramach programu TEMPUS w Atenach.

WYDZIAŁ EKONOMICZNY

DOKTORAT HONOROWY

Senat Akademicki 27 stycznia wyraził zgodę na wszczęcie procedury nadania tytułu doktora honoris causa naszej Uczelni Pani **Hannie Gronkiewicz-Waltz**. Następnym etapem, który ma nastąpić 18 lutego, jest wyznaczenie przez Radę Wydziału Ekonomicznego recenzentów wniosku. Dziekan Wydziału Ekonomicznego UMCS prof. dr hab. Jerzy Węclawski zobowiązany został do przesłania recenzentom informacji dotyczących Kandydatki. Powinny to być dane dotyczące kariery naukowej i zawodowej, w szczególności na stanowisku Prezesa NBP. Położenie nacisku na ten ostatni aspekt jest o tyle istotne, że Uniwersytet chce uhonorować Panią Hannę Gronkiewicz-Waltz za wybitną rolę odegraną w przywróceniu zaufania do złotego i uzdrowienia systemu bankowego w naszym kraju.

JUBILEUSZ

18 lutego przypadł Jubileusz 70-lecia urodzin Profesora **Zdzisława Lewandowskiego**, znanego matematyka, promotora wielu doktorów matematyki, organizatora i pierwszego dziekana Wydziału Ekonomicznego UMCS w Lublinie. Obecny dziekan Wydziału Ekonomicznego, studenci, doktoranci, pracownicy i przyjaciele Pro-

WYDZIAŁY UMCS — WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rubryka przygotowana na podstawie informacji nadesłanych przez dziekanów

fesora, chcąc uświetnić Jubileusz, 23-24 lutego zorganizowali uroczyste spotkanie oraz sesję naukową. Podczas uroczystości zaprezentowana została sylwetka Profesora, a odczyty naukowe i popularnonaukowe wygłosili goście z wielu ośrodków naukowych w kraju i z zagranicy. Planowane jest wydanie materiałów pokonferencyjnych, zawierających pełne teksty wystąpień.

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII

DOKTORATY

7 grudnia 1998 roku odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr **Bożeny Grzeszkiewicz** z Uniwersytetu Szczecińskiego. Temat: *Praca w świadomości i działaniu dzieci kończących edukację przedszkolną*. Promotor dr hab. prof. UMCS Sabina Guz. Recenzenci: dr hab. prof. Uniwersytetu Szczecińskiego Janina Parafiniuk-Soińska, prof. dr hab. Zygmunt Wiatrowski.

11 grudnia 1998 roku odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr **Joanny Witkowskiej** z Uniwersytetu Łódzkiego. Temat: *Kształtowanie się tożsamości osobowej młodzieży a poziom jej zdolności intelektualnych i uzdolnień twórczych*. Promotor prof. dr hab. Jan Rostowski. Recenzenci: dr hab. prof. UMCS Stanisław Popek, dr hab. prof. Uniwersytetu Gdańskiego Józefa Sotowiej.

Doktoraty zostały zatwierdzone uchwałą Rady Wydziału 18 grudnia 1998 roku.

WYJAZDY

Jedną z uczelni zagranicznych, z którą UMCS współpracuje od ponad 10 lat, jest PABO Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Współpraca polega na uczestnictwie studentów pedagogiki w projektach typu *Regular Exchange* i *Tandem Project*. W ramach projektu *Regular Exchange* 21-28 listopada 1998 r. w PABO Arnhem w Holandii przebywało 10 studentek różnych kierunków pedagogicznych wraz z opiekunem mgr **Beata Głodzik**. Studentki zostały zakwalifikowane po rozmowie (w języku angielskim), dotyczącej ogólnej wiedzy z zakresu pedagogiki, reformy szkolnictwa oraz motywów wyjazdu. Wybrano następujące osoby: **Annę Pacek, Katarzynę Mazur, Justynę Tomaszewską, Renatę Ziębę, Sylwię Wierzchoń, Alicję Fidor, Joannę Sulowską, Katarzynę Łukasik, Lidie Bogusz, Ewę Szwałę**. Mieszkały one ze studentami PABO w ich domach rodzinnych lub akademikach. W czasie wymiany mogły więc poznać kulturę, obyczaje i życie studenckie w Holandii. Każdy dzień wyjazdu był szczegółowo zaplanowany. Uczestniczyły m. in. w wykładach na temat szkolnictwa holenderskiego, prowadzonych przez rektora PABO – **Pieta Boersma** oraz wykładowcę **Keesa Tillema**. Ponadto studentki obejrzały bibliotekę pedagogiczną tamtejszej szkoły. Każda brała udział w zajęciach na uczelni w grupie swojego holenderskiego opiekuna. Hospitacje zajęć pozwoliły zapoznać się z funkcjonowaniem dwóch szkół podstawowych w Arnhem - *Jenaplan School* i *Blinkertschool*. W czasie wolnym studentki wzięły udział w wycieczce do Amsterdamu, gdzie głównym punktem programu było zwiedzanie Rijksmuseum oraz przejazdka łodzią po słynnych holenderskich kanałach. Pobyt był

Lubelska grupa w Holandii.

okazją do pogłębienia wiedzy oraz zdobycia doświadczeń w zakresie działalności pedagogicznej. Z wypowiedzi studentek można wnioskować, iż wiele z tego, z czym spotkały się w Holandii, wywarło na nie duże wrażenie oraz dało inspirację do przyszłej pracy.

SUKCES TANCERZY

Studenci kierunku animator i menedżer kultury odnoszą sukcesy nie tylko na polu naukowym. **Jacek Wazelin** (III rok), **Andrzej Jakubowicz** i **Albert Szpindowski** (II rok), tańcząc w Formacji Tańców Latinoamerykańskich „Takt” w Chełmie, zdobyli w październiku ubiegłego roku na Mistrzostwach Polski w Radomiu tytuł Mistrza Polski. Szczególne to osiągnięcie, biorąc pod uwagę fakt, że tancerze-studenci na treningi i zgrupowania muszą jeździć do Chełma. Godzą w ten sposób naukę w Lublinie z życiową pasją. Tytuł mistrzowski upoważnił ich do reprezentowania kraju na Mistrzostwach Świata Formacji Tanecznych w Goeteborgu 5 grudnia 1998 r., gdzie zdobyli szóstą lokatę.

Formacja „Takt” z Chełma.

PROMOCJA

16 stycznia w Sali Trybunału Koronnego w Lublinie odbył się uroczysty koncert promujący książkę **Henryka Żuchowskiego** *O bon tonie w felietonie*. Autor jest wybitną postacią lubelskiego środowiska kulturalnego, a także wykładowcą w Zakładzie Teorii Upowszechniania Kultury w Instytucie Pedagogiki UMCS.

WYDZIAŁ ARTYSTYCZNY

GWIAZDA NADZIEI

Współczesnych aranżacji tradycyjnych kolęd i pastorałek oraz nowych kompozycji ad. **Mieczysława Mazurka** do tekstów **Jerzego Szpyry** mogli melomani wysłuchać od 3 do 6 stycznia w Filharmonii Lubelskiej w koncercie-widoku zatytułowanym *Gwiazda Nadziei*. W koncercie udział wzięli: Orkiestra PFL, Chór Młodzieżowy „Kantylena”, Chór Dziecięcy „La Musica”, Katarzyna Skrzynecka, Agnieszka Piekaroś, Monika Stefaniak, Beata Kozydrak, Marek Bałata, Krzysztof Cugowski, Dariusz Kordek i Janusz Baca. Całością dyrygował **Piotr Wijatkowski**.

BLIŻEJ ŻŁÓBKA

10 stycznia w nastrojowej scenerii pięknie udekorowanego kościoła Św. Franciszka (O. O. kapucynów przy Al. Kraśnickiej) odbył się koncert polskiej muzyki i poezji zatytułowany *Blżej Żłóbka*, zorganizowany przez Wydział Artystyczny i Akademickie Centrum Kultury „Chatka Żaka”, a bezpośrednio przez **Gabriellę Klauzę**, która opracowała scenariusz i przygotowała aranżację utworów instrumentalnych i wokalnych. W wypełnionej słuchaczami świątyni poezję bożonarodzeniową J. Lieberta, K. H. Roztworowskiego, M. K. Sarbiewskiego i wielu nieznanych autorów ludowych recytowali aktorzy: Roma Drozdówna i Roman Kruczkowski. Kolędy polskich twórców: J. Maklakiewicz, F. Rylinga, G. Rzechowskiej, S. Stuligrosza oraz ludowe pastorałki wykonały zespoły: Chór Akademicki KUL pod dyr. Grzegorza Pecki oraz Chór Wydziału Artystycznego UMCS pod dyr. **T. Misztala**. Partie solowe wykonały studentki KUL: Iwona Gostkowska i Magdalena Ziaja (sopran) oraz Patrycjusz Sokółowski (bas). Solowe utwory organowe: M. Surzyńskiego (2 *Pastorale*), F. Rączkowskiego (dedykowaną wykonawczyni koncertową Suitę kolęd i Pastorałki) oraz F. Nowowiejskiego *Fantazję polską* op. 9 nr 1 (podtytuł *Pasterka na Wawelu*) z towarzyszeniem Zespołu Instrumentalnego Filharmoników Lubelskich wykonała **Gabriella Klauza**. W wieczór sylwestrowy muzyką filmową i musi-

WIECZÓR SYLWESTROWY

calową w wykonaniu solistów: Agnieszki Kaczor (śpiew) i Jerzego Karwowskiego (saksofon) oraz Orkiestry Filharmonii Lubelskiej dyrygował **Piotr Wijatkowski**, który też prowadził koncert symfoniczny w PFL 22 stycznia, wykonując z orkiestrą PFL i solistami: Rafałem Zambrzyckim-Payne (skrzypce) oraz Reginą Strokosz (fortepian) utwory M. Brucha, R. Addiusela i P. Czajkowskiego. 15 stycznia w koncercie symfonicznym Filhar-

KONCERT SYMFONICZNY

nii Lubelskiej udział wzięły trzy chóry lubelskie: Chór Akademicki UMCS im. J. Czerwińskiej przygotowany przez ad. II st. **Urszulę Bobryk**, Chór Politechniki Lubelskiej przygotowany przez ad. **Elżbietę Krzemińską** i Chór Kameralny Towarzystwa Muzycznego im. H. Wieniawskiego przygotowany przez ad. **Beatę Dąbrowską**. Orkiestra PFL, chóry oraz soliści: Izabella Kłosińska (sopran), Elżbieta Pańko (alt), Adam Zdunikow-

WYDZIAŁY UMCS — WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rubryka przygotowana na podstawie informacji nadesłanych przez dziekanów

ski (tenor), Piotr Nowacki (bas) pod dyrekcją Wojciecha Czepiela wykonali IX Symfonię *d-moll* op. 125 Ludwiga van Beethovena.

KONCERT MŁODYCH

20 stycznia w sali kameralnej Wychowania Muzycznego odbył się koncert zorganizowany przez Zakład Teorii Muzyki, podczas którego studenci roku dyplomowego prezentowali swoje prace z zakresu instrumentacji, przygotowane pod kier. mgr. **Rafała Chyżyńskiego**. Wykonawcami przygotowanych aranżacji na różne zespoły instrumentalne byli studenci-muzycy oraz uczniowie Państwowej Szkoły Muzycznej II° im. Tadeusza Szeligowskiego w Lublinie z klasy perkusji mgr. **Adama Maruszaka**. W tym celu zostało przewiezione olbrzymie instrumentarium (ze szkoły i z filharmonii). Młodzież wykonała 20 prac, tj. utworów muzycznych w stylu klasycznym, romantycznym, a także wiele znanych przebojów z dziedziny muzyki rozrywkowej i filmowej. Wieczór był ogromnym przeżyciem dla młodych twórców, którzy mogli usłyszeć swoje dzieła, a także dla wykonawców, dla których (jak się okazało) był to obowiązkowy semestralny egzamin publiczny, tyle, że w „obcym” środowisku.

WYSTAWY PLASTYKÓW

Kilku adiunktów, plastyków z Wydziału Artystycznego, rozpoczęło nowy rok od indywidualnych pokazów swej twórczości. Fotografie **Ireny Nawrot** zaprezentowała lubelska „Galeria Biała”, obrazy **Krzysztofa Bartnika** zamojska galeria „Amfiteatr”, linoryty **Grzegorza Mazurka** warszawska ARS POLLONA GALLERY, obrazy **Stanisława Żukowskiego** pokazano w ratuszu w śląskim Brzegu, a prace rzeźbiarsko-instalacyjne **Nowaprac** autorstwa **Mikołaja Smoczyńskiego** w lubelskim „Labirynt 2”. Z indywidualnym pokazem swej twórczości wystąpili też rzeźbiarze prof. **Bogumił Zagajewski** – w Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce, oraz pracownik Zakładu Rzeźby – **Zbigniew Stanuch**, którego wystawa, w ramach tzw. *Witryny Młodych*, miała miejsce w Domu Kultury przy ul. Wallenroda w Lublinie.

Jerzy Kierski i **Piotr Lech** zdecydowali się na wspólną ekspozycję swego artystycznego dorob-

RZEŻBA JERZY KIERSKI

STYCZEŃ-LUTY '99

GRAFIKA PIOTR LECH

MUZEUM OKRĘGOWE W SIEDLCACH
UL. J. PIŁSUDSKIEGO 1 (RATUSZ)

ku w Muzeum Okręgowym w Siedlcach. „Jerzego Kierskiego i Piotra Lecha łączy wspólnota kamienia. Pierwszy artysta jest rzeźbiarzem, drugi grafikiem – litografem. Jerzy pracuje w kamieniu, Piotr nomen-omen skała, opoka, na kamieniu...” – uzasadniał w katalogu wystawy sens tego wspólnego wystąpienia historyk sztuki Kazimierz Parfianowicz.

W zbiorowej wystawie, zatytułowanej Miejsca Sygnowane, w Warszawie – w Centrum Sztuki Współczesnej w Zamku Ujazdowskim – wziął udział ad. **Jan Gryka**, a w wystawie trzech autorów pt. *Rozmowa* – ad. **Stanisław Żukowski**.

Wszystkie wystawy miały styczniowe wernisaże, a prezentację w styczniu i lutym.

Z najświeższych imprez artystycznych wymienimy przede wszystkim ważne, gdyż „firmowe”, wystąpienie pracowników Zakładu Malarstwa, którzy swoje obrazy zaprezentowali na zbiorowej wystawie pt. *Malarstwo UMCS*. Można ją było

FILM O I.J. KAMIŃSKIM

oglądać od 4 do 28 lutego w BWA w Rzeszowie. Kilkunastominutowy film poświęcony ad. **Ireneuszowi J. Kamińskiemu** wyemitowała 26 stycznia o godz. 19.15 TV Lublin. Film, nakręcony m.in. w przestrzeniach Wydziału Artystycznego (galeria plenerowej rzeźby przy „cerkiewce”), prezentował sylwetkę tego znanego krytyka artystycznego i dziennikarza, autora kilku książek i albumów, przyjaciela znanych artystów, a także wieloletniego redaktora „Kamenu”.

Rekrutacja w 1999/2000

O zasadach przyjęć kandydatów na I rok studiów w naszej uczelni w roku 1999/2000 informuje Uchwała Senatu Akademickiego nr XVIII-19.3/98.

Ogólne postanowienia i zasady przyjęć pozostały podobne do tych z lat ubiegłych, ale znalazły się w niej zmiany i nowości. Przede wszystkim mamy dwa nowe kierunki studiów: 5-letnie studia magisterskie z grafiki i dyrygentury na najmłodszym z naszych wydziałów – Wydziale Artystycznym. Mamy też 3-letnie licencjackie studia stacjonarne z filologii polskiej, przeznaczone dla cudzoziemców, głównie dla młodzieży ze Wschodu. Na Wydziale Prawa i Administracji kandydaci na 3-letnie licencjackie studia zaoczne przyjmowani będą na podstawie zapisów od 19 lipca do 10 września 1999 r. do wysokości limitu miejsc. Policencjackie studia (stacjonarne i zaoczne) utworzone zostały na kierunku filologia polska z myślą o lubelskiej, sandomierskiej i radomskiej grupie absolwentów studiów licencjackich. Nowością jest uruchomienie 3-letnich licencjackich studiów zaocznych na kierunku historia dla grup w Białej Podlaskiej i w Zamościu.

Szczegóły znaleźć można w cytowanej uchwale; a w najbliższym czasie ukaże się *Informator o studiach w UMCS*, w którym znajdują się dokładne informacje na temat przebiegu i organizacji egzaminów wstępnych w naszej uczelni, poszerzone o wiadomości na temat pomocy socjalnej dla studentów, działalności samorządu, organizacji studenckich, także o zespołach artystycznych i sportowych.

W intencji przyjaciół

24 stycznia w kościele rektoralnym przy ul. Staszica 16 została odprawiona przez ks. abp. prof. Józefa Życińskiego Msza Święta w intencji Przyjaciół i Sponsorów Ogólnopolskiego Studenckiego Festiwalu Piosenki Religijnej ŻAKERIA. Mszę uświetnił Chór Akademicki UMCS pod dyrekcją Urszuli Bobryk. Po zakończonej liturgii zaprezentował on piękny koncert kolęd i pastorałek.

Wspólny oplatek i kolacja z udziałem ks. abp. Józefa Życińskiego zamknęły niedzielny wieczór. W jego

z uprzejmego zaproszenia ks. Piotra Kawalki, przybył on na wieczorną Mszę i wręczył ze specjalną dedykacją swoją książkę księdzu arcybiskupowi.

Rektor

Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

ogłasza XVI edycję uniwersyteckich wykładów otwartych w semestrze letnim roku akademickiego 1998/1999

Prof. dr hab. Jerzy Falicki (Wydział Humanistyczny), *Z problematyki przekładu*, piątek (co dwa tygodnie – począwszy od 19 lutego 1999), godz. 17.00 – Aula Wydziału Humanistycznego.

Dr hab. Jan Hudzik (Wydział Politologii), *Filozofia „współczesnego człowieka” – wybrane zagadnienia*, wtorek (co dwa tygodnie – począwszy od 16 lutego 1999), godz. 16.20 – Aula im. I. Daszyńskiego Wydziału Politologii.

Dr Tadeusz Karabowicz (Wydział Humanistyczny), *Kultura ukraińska w kontekście europejskim*, każda środa (począwszy od 17 lutego 1999), godz. 16.00 – sala nr 301 Wydziału Humanistycznego.

Prof. dr hab. Sławomir Kozłowski (Wydział Ekonomiczny), *Współczesna Ameryka – mity i rzeczywistość*, każdy wtorek (począwszy od 16 lutego 1999), godz. 16.30 – Aula nr I Wydziału Ekonomicznego.

Prof. dr hab. Michał Łesiów (Wydział Humanistyczny), *Wielowiekowe polsko-ukraińskie kontakty językowe oraz ich skutki*, każdy czwartek (począwszy od 25 lutego 1999), godz. 18.00 – Aula Wydziału Humanistycznego.

Prof. dr hab. Elżbieta Skrzypek (Wydział Ekonomiczny), *Jakość paszportem do Unii Europejskiej*, każda środa (począwszy od 17 lutego 1999), godz. 15.00 – Aula nr III Wydziału Ekonomicznego.

Wstęp wolny

Wstęp wolny

Wstęp wolny

Wstęp wolny

Wstęp wolny

Zgodnie ze stanowiskiem Senatu UMCS z 22 stycznia 1992 r. studenci wszystkich wydziałów i lat studiów mogą zaliczać podane wykłady rektorskie jako przedmioty ogólnokształcące odpowiednio do ustaleń rad wydziałów.

KRÓTKO O WYKŁADACH

Profesor Michał Łesiów

Wykład otwarty pt. „Wielowiekowe polsko-ukraińskie kontakty językowe oraz ich skutki”, zaplanowany na semestr letni roku akademickiego 1998/1999, ma na celu dotknąć i przybliżyć problem wzajemnych kontaktów Polaków i Ukraińców w ciągu długiej naszej historii pisanej, od Rusi Kijowskiej Rurykowiczów i Polski Piastów do dnia dzisiejszego. Szczególną uwagę pragnę zwrócić na język, który jest formą każdej kultury słownej i pojęciowej, na język mówiony i pisany, regionalny i ogólnonarodowy.

W wykładzie pragnę przedstawić kolejne etapy kontaktów polsko-ukraińskich, które były przyjazne i nieprzyjazne, ale zawsze sprzyjały wzajemnemu przenikaniu się pewnych elementów kulturowych, w tym również językowych, powoływały wzajemne wzbogacanie się kultury i pozostawiały ślady między innymi w systemach językowych.

Przejrzenie krytyczne tych śladów w języku polskim i w ukraińskim na różnych poziomach systemów językowych – dźwiękowym, gramatyczno-morfologicznym, składniowym i przede wszystkim leksykalnym (słownikowym) to główny cel tego wykładu. Należy przy tym pamiętać, że są to języki spokrewnione (słowiańskie), a mowa obu zespołów narodowych, a szczególnie języki literackie rozwijały się często we wzajemnych kontaktach, m.in. obywateli tego samego państwa – Rzeczypospolitej Dwojga (Trojga) Narodów (od XIV wieku do rozbiorów), a następnie w warunkach wspólnej niewoli porozbiorowej (od końca XVIII wieku).

Doktor hab. Jan P. Hudzik

Istotnie filozoficzne pytania, przed którymi dziś stajemy, to: Kim jesteśmy my, ludzie z końca wieku XX? Czym jest świat, w którym przyszło nam żyć? Wędrę jakie wskazania mamy się w nim orien-

tować? Te pytania, z pierwszego poziomu refleksji, skłaniają także do postawienia pytań z poziomu drugiego. A mianowicie, co nowego mówią nam o kondycji człowieka w dzisiejszym świecie socjofilozoficzne refleksje, sugerujące, że żyjemy już w rzeczywistości kulturowej – określanej rozmaicie: np. jako „późnomodernistyczna” lub „ponowoczesna” – odmiennej od tej, którą znali wszyscy nasi przodkowie? To ostatnie pytanie jest zagadnieniem metafizycznym, czyli pytaniem o samą filozofię, a ściślej: o taką filozofię, która zdolna jest nauczyć nas rozumieć otaczający świat, skutecznie się w nim poruszać, żyć moralnie dobrze, po ludzku, godnie.

Mój wykład, zbudowany za pomocą metody hermeneutycznej uzupełnianej elementami historii idei, składa się z pięciu bloków tematycznych. Pierwszy poświęcam prześledzeniu poszczególnych etapów narodzin człowieka nowoczesnego. Próbuję sięgnąć do niektórych odpowiedzi, jakich udzielał on na zaprzatające jego uwagę pytania, „kim jestem?” i „po co żyję?”. W wyborze tych odpowiedzi kieruję się ich reprezentatywnym dla danej epoki charakterem oraz datą ukazania się dzieł, w których zostały one sformułowane: ma to być za każdym razem ta sama faza stulecia, którą i my przeżywamy, czyli schyłkowa. Prezentowane stanowiska (począwszy od wieku szesnastego) układają się w pewien wieloznaczny obraz „człowieka nowoczesnego”. W drugim etapie przechodzę do przedstawienia socjo-filozoficznych diagnoz współczesności ujętej jako „cywilizacja techniczna”, a więc – co wynika z lekcji pierwszej – jako szczególne ucieśnienie Kartezjańskiego projektu *mathesis universalis*. Ogólnie rzecz biorąc, humaniści proponują dwojaką jej wizję: optymistyczną i pesymistyczną. Kolejną, trzecią część mojego wykładu, zatytułowałem *Poczucie wstydu i winy a nowy paradygmat racjonalności myślenia i działania w „cywilizacji spektaklu”*. Scenariusz świata jako spektaklu ma z perspektywy historii idei

swoją określoną genezę. Wiąże się z rodzinami człowieka nowożytnego: to on stał się podejrzliwy, rzeczywistość (a w rezultacie także i siebie samego) zaczął traktować jako widowisko; stracił „naturalną” ufnosć w swoje władze poznawcze, prześladowała go bowiem świadomość zawodności zmysłów oraz sytuacji swojego rozumu permanentnie narażonego na kłamstwa i przesady. Teza o „cywilizacji spektaklu” oznacza – mówiąc skrótowo – że żyjemy dziś na pograniczu widowiska i rzeczywistości, co świadczy o pewnym zaburzeniu i zachwianiu, jakiemu uległa tożsamość zarówno nas, jak i rzeczy, które nas otaczają, a więc „rzeczywistości”. Świat stał się w pewnym sensie zjawiskiem świata, my zaś, ludzie w nim mieszkający – zjawami, „graczami”. Powszechnie bierzemy dziś udział w takich „grach”, z wnętrza których nie wydobyla się już tęsknota za tym, co dobre i piękne. Jak odbija się to na naszej kondycji? Otóż na podstawie hermeneutycznych analiz współczesności można wykazać, że aksjologiczne wymieszanie, z którym na co dzień mamy do czynienia (świat mediów, reklamy, polityki...) wikła nas w przyjmowanie takich typów kulturowych zachowań, które pozbawiają nas poczucia prywatności, wstydu i winy. Jak oprzeć się przed tymi znieczulającymi nas mechanizmami, jaki sposób bycia i widzenia świata im przeciwstawić?

W następnej, czwartej części (pt. *Estetyka wobec estetyczności i moralnie walentnych zjawisk współczesności. Nowa formuła dyscypliny*) zamierzam pokazać, że dziś nie tylko etyka, lecz także estetyka jest dziedzina, w której zasadnie pojawia się problem godziwego życia. Wydaje mi się, że można nawet wskazać na pewną tendencję wzrostową, jeśli chodzi o to zjawisko partycypacji współczesnej estetyki w stawianiu i rozstrzyganiu kwestii natury moralnej. Uważam, że estetyka wyraźna dziś spośród nauk humanistycznych na dyscyplinę, która odgrywa szczególną rolę w formułowaniu nowego paradygmatu racjonalności. Jest tak przynajmniej z dwóch, nierozzerwalnie ze sobą związanych, powodów. Po pierwsze dlatego, że bez estetyki (bez kategorii strictly estetycznych) trudno już dzisiaj poradzić so-

bie etyce. (Tej sprawie osobną uwagę poświęciłem w opublikowanej ostatnio w Wydawnictwie UMCS książce pt. *Estetyka egzystencji. Szkice z pogranicza ponowoczesnej etyki i estetyki*). Po drugie, estetyka, aby oddać sprawiedliwość swojej nazwie, musi teraz istotnie rozszerzyć zakres badań w porównaniu do tego, czym zajmowały się jej tradycyjne teorie. Ma to więc być dyscyplina, która koncentruje się także na potęgających sztuczność naszego świata procesach estetyzacyjnych. Stają się one dziś potężnymi środkami anestetyzacyjnymi, znieczulającymi nas nie tylko na wartości estetyczne, ale także i na moralne – wobec nich estetyka musi być samokrytyczna, musi modyfikować swoje tradycyjne kategorie podmiotu i przeżycia estetycznego, piękna i sztuki. Krótko: estetyka konstruowana wobec współczesności zaczyna spełniać także zadania dyscypliny „wskazującej orientację”.

Ostatnią, piątą część wykładu, przeznaczam na rozpatrzenie zagadnienia sensu życia, które niepokoi „człowieka współczesnego”. Rekonstruję w niej kulturowe i (meta-)filozoficzne uwarunkowanie tego problemu oraz zakreslam epistemologiczną i aksjologiczną charakterystykę podmiotu pytającego. Za taką koncepcją ujęcia tematu przemawia przekonanie, że dziś bardziej filozoficznie interesujące niż budowanie kolejnych wizji sensownego życia, wydaje mi się zadanie ukazania samych uwarunkowań i kontekstów pytania o sens życia. Współczesność widziana przez podwójny pryzmat praktyki kulturowej oraz filozoficznej nad nią refleksji narzuca inne niż dotychczas wektory znaczeniowe. Tak jak dawniej pytanie to ma sens tylko w odniesieniu do konkretnej jednostki, ale czy to znaczy, że jest też ono nadal – tak jak to było w świetle dominującego w zachodniej tradycji metafizycznej modelu antropologicznego – wytworem myśli, która „ile możliwości, sama w sobie się skupi” (Platon)? Jeśli zaś tę tradycję odrzucimy, to jak inaczej filozoficznie określić podmiot, który ma powód pytać o sens życia? Czy rezygnując z tej „mocnej” wersji podmiotu, nie popadamy automatycznie w jakąś formę relatywizmu lub nihilizmu?

GRATULUJEMY • GRATULUJEMY

Prof. dr. hab. **Krzysztofowi Stępnikowi** (filologia polska) i prof. dr. hab. **Markowi Żmigrodzkiemu** (politologia), którym 22 stycznia prezydent RP w gronie 78 innych nauczycieli akademickich i pracowników nauki wręczył uroczystie tytuł profesora.

Tytuł odbiera prof. Marek Żmigrodzki.

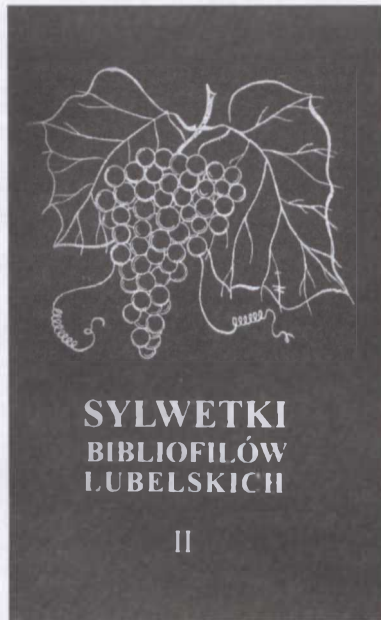
Oficynie NORBERTINUM pana Norberta Wojciechowskiego regularnej i nieustrudzonej działalności wydawniczej, dokumentującej dzieje najnowsze naszego terenu.

15 stycznia w Sali Klubowej odbyła się uroczysta promocja książki panów Czesława Gregorowicza i Dariusza Salaty *ZWZ-AK w obwodzie lubartowskim*

1939-1945. Pozycja ta jest pomostem, rodzajem spotkania dwóch pokoleń – starszego, bezpośredniego uczestnika wydarzeń pana płk. Cz. Gregorowicza i młodego naukowca z KUL D. Salaty. W spotkaniu promocyjnym, które prowadził prof. dr hab. Zygmunt Mańkowski z Instytutu Historii UMCS, wzięli udział bezpośredni uczestnicy wydarzeń omawianych w książce, ich rodziny i zaproszeni goście.

Trójce młodych pracowników naukowych z naszej uczelni, którzy uzyskali roczne stypendia Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej. Oto oni: **Jarosław E. Król** (Wydz. BiNoZ), **Wojciech J. Piasecki** (Wydz. Chemii) i **Konrad P. Zieliński** (Wydz. Humanistyczny). Stypendia przyznawane były już po raz siódmy, w tegorocznej edycji konkursu zgłoszono 310 wniosków z całego kraju, a otrzymało je 101 osób. Uroczyste wręczenie dyplomów stypendialnych odbędzie się 13 marca w Sali Wielkiej Zamku Królewskiego w Warszawie. Informacji o Laureatach prosimy szukać w "Wiadomościach Wydziałowych".

Lubelskiemu Towarzystwu Miłośników Książki ze smakiem wydano tomu drugiego *Sylwetek bibliofilów lubelskich*.

Okładka II tomu *Sylwetek bibliofilów lubelskich*.

skich, zredagowanego przez Jana Gurbę i w opracowaniu graficznym Zbigniewa Józwicka. O bibliofilskich zainteresowaniach i pracach zasłużonych na lubelskiej niwie znawców i pasjonatów pięknych i rzadkich druków piszą nie mniej znani ich konfratry w czarnodrukowej pasji.

Upodobaniom estetycznym oraz losom nietypowego księgozbioru Józefa Czechowicza, członka pierwszego za-

rządu lubelskiego Towarzystwa Przyjaciół Książki z 1928 roku, tekst poświęcił Alojzy Leszek Gzella. O dr. Zygmuncie Klukowskim, lekarzu, bibliofilu, historyku, miłośniku pamiątek, twórcy i prezesie Koła Miłośników Książki w Zamościu (1925), trzeciego po Krakowie i Warszawie, pisze Bohdan Królikowski. Zasługi dla książki Marii Gawareckiej, wieloletniego dyrektora Biblioteki im. Hieronima Łopacińskiego i członka zarządu LTMK od momentu jego reaktywowania w roku 1977, „jednej damy pośród 23 kawalerów Orderu Białego Kruka”, charakteryzuje Halina Wolska.

Barwną sylwetkę zmarłego przed 10 laty jednego z najpopularniejszych lublinian, wieloletniego prezesa LTMK inżyniera Henryka Gawareckiego zajmującą skreślił obecny prezes Jan Gurba. Nestorowi Towarzystwa trzech dekad (1965-1994) dr. Stanisławowi Kowalczykowi, m.in. dyrektorowi Biblioteki Głównej AM w Lublinie, ciepły szkic poświęcił Marek Zdrojewski.

Sergiusz Riabinin i Zbigniew Józwick wydalili wspólnie wiele pięknych książek, wzajemnie się uzupełniając i komentując. W tomiku „Bibliofila Wielkiej Księgi Przyrody”, zmarłego przed dwoma laty, żegna Józwick ciepłym, przepojonym poezją esejem. Ostatnią sylwetkę, wieloletniego dyrektora Archiwum Państwowego w Lublinie, Franciszka Cieślaka, którego życie przed kilku miesiącami zostało przerwane w tragicznych okolicznościach, napisał Ryszard Szczygieł.

Walory bibliofilskie książki są też zaśluga znakomitej pracy i dużej staranności Zakładu Poligraficznego BIS.

Doniesienia z Wydawnictwa UMCS

Spotkanie z autorem

Dr hab. Krzysztof Rutkowski.

Gościem Wydawnictwa UMCS i społeczności uniwersyteckiej był 25 stycznia dr hab. Krzysztof Rutkowski, autor książki *Xiężniczka*, wydanej w naszej oficynie. Ten znany historyk literatury, krytyk, eseista i dziennikarz, mieszkający od kilkunastu lat w Paryżu, podczas spotkania na Wydziale Humanistycznym przedstawił fragment swojej ostatniej książki o Mickiewiczu. Fragment ten ukaze się w

Spotkanie na Wydziale Humanistycznym.

najbliższym numerze naszego kwartalnika, zaopatrzonej w dedykację dla Czytelników. Podczas poniedziałkowego spotkania sylwetkę Autora przedstawiła prof. dr hab. Maria Woźniakiewicz-Dziadosz z Instytutu Filologii Polskiej, która też prowadziła dyskusję.

Rada Wydawnicza

Pan rektor prof. Kazimierz Goebel powołał na 5-letnią kadencję Radę Wydawniczą w składzie: prof. Marek Kuryłowicz, przewodniczący, prof. Zbigniew Krupa (Wydz. BiNoZ), prof. Ryszard Kucha (Wydz. PiP), dr hab. Andrzej Czarnocki (Wydz. Politologii), dr hab. prof. UMCS Barbara Myrdzik (Wydz. Humanistyczny), dr hab. Janusz Wrona (Wydz. Humanistyczny).

1. Rada kwalifikuje prace naukowe do druku w Wydawnictwie UMCS, wyznacza recenzentów zgłoszonych do druku prac.

2. Decyzje Rady podejmowane są zwykłą większością głosów i są ostateczne.

3. Posiedzenia Rady odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na dwa miesiące.

Nowości

Wydawnictwa UMCS

1. Danuta Kozak, Bogusław Chmiel, Jerzy Niecko, *Ochrona środowiska. Podręcznik do ćwiczeń terenowych „Chemiczne aspekty ochrony środowiska”*, Lublin 1999, s. 269.

2. Stanisława Hoczyk-Siwkova, *Małopolska północno-wschodnia w VI-X wieku. Struktury osadnicze*, Lublin 1999, s. 149 - Lubelskie Materiały Archeologiczne 12.

3. Helena Żukowska, Marian Żukowski, *Gospodarka i systemy bankowe w wybranych krajach Europy Wschodniej*, Lublin 1999, s. 137.

4. Henryk Hałupczak, Tomasz Browarek, *Mniejszości narodowe w Polsce. 1918-1995*, Lublin 1998, s. 323.

5. Katarzyna Krzywicka, *Kuba w środowisku międzynarodowym*, Lublin 1998, s. 204.

6. *Tekst. Analizy i interpretacje*, red. Jerzy Bartmiński, Barbara Boniecka, Lublin 1998, s. 292 – „Czerwona Seria” Instytutu Filologii Polskiej.

7. Jan P. Hudzik, *Estetyka egzystencji. Szkice z pogranicza ponowoczesnej etyki i estetyki*, Lublin 1998, s. 157.

8. Stanisław Popek, *Barwy i psychika. Recepcja, ekspresja, projekcja*, Lublin 1999, s. 294 + barwne ilustracje.

9. Kazimierz Jodkowski, *Metodologiczne aspekty konwersji ewolucjonizm-kreacjonizm*, Lublin 1998, s. 537, indeksy.

10. „Folia Bibliologica” r. XL/XLI, 1992/1993, s. 174.

11. *Edukacja estetyczna, I*, red. Andrzej Białkowski, Romuald Tarasiuk, Lublin 1998, s. 188.

12. Janina Szcześniak, *Drzewo wiecznie szumiące niepotrzebne nikomu. Kresy w powieściach Marii Rodziewiczówny*, Lublin 1998, s. 203, indeks nazwisk.

13. Adam Siwiec, *Nazwy własne w prozie Michała Choromańskiego*, s. 192, Lublin 1998, Literatura-Lingwistyka 4.

14. Jacques Semelin, *Wolność w eterze*, przekład Hanna Abramowicz, Lublin 1999, s. 328, indeksy: nazwisk i mediów.

O NASZEJ PATRONCE

Krótki obrachunek setnej rocznicy

Setną rocznicę odkrycia polonu i radu przez Marię Curie-Skłodowską na świecie, w kraju i w naszej uczelni uczczono licznymi sesjami naukowymi, warsztatami, wystawami, publikacjami. O wielu z nich pisaliśmy w tej rubryce naszej gazety. Dziś kilka dalszych szczegółów na podstawie informacji przygotowanych przez dyrektora Instytutu Fizyki prof. dr. hab. Mariana Budzyńskiego oraz „notatki protokolarnej” ze wspólnego posiedzenia komitetu Organizacyjnego Obchodów Studia Odkrycia Polonu i Radu, podpisanego przez prof. dr. hab. Mirosława Mosakowskiego i dr. Jacka Kornackiego.

W UMCS

25-28 września 1997 odbyły się w Kazimierzu Dolnym „IV Warsztaty Fizyki Jądrowej”.

Przebiegały one pod hasłem „Struktura jądra atomowego w sto lat po odkryciu promieniotwórczości”. W Sympozjum tym wzięli udział fizycy z Warszawy, Krakowa, Świerku, Kielc, Monachium, Strasburga oraz Lublina. W czasie 3 dni wygłoszono 24 referaty plenarne. Szczególna uwaga zwrócona była na promieniotwórczość, rozszczepienie spontaniczne, rozpad α oraz pojedynczy i podwójny rozpad β .

Z dużym zainteresowaniem spotkały się wykłady dotyczące pierwiastków ciężkich i superciężkich, tj. nie istniejących w przyrodzie pierwiastków o liczbie atomowej $Z > 92$. Szczególnie fascynującym zagadnieniem jest istnienie hipotetycznej „wyspy stabilności” jąder w okolicy $Z = 114$, gdzie, jak pokazują teoretyczne oszacowania, powinny istnieć jądra o czasach

życia rzędu godziny. Badania te są bezpośrednim wynikiem odkryć sprzed 100 lat, które wytyczyły drogę od naturalnej promieniotwórczości takich pierwiastków jak polon i rad do ostatnio zsyntetyzowanych jąder superciężkich o liczbie atomowej $Z = 109, 110, 112$ i 114 .

11-12 grudnia 1997 r. odbyła się IV ogólnopolska Sesja Naukowa „Datowanie minerałów i skał”. Była ona połączona z zebraniem Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Fizycznego poświęconego setnej rocznicy odkrycia polonu i radu. Na posiedzeniu tym prof. Stanisław Hałas wygłosił referat „Od odkrycia polonu i radu do wyjaśnienia rozgałęzionego rozpadu potasu 40 ”. Referat został opublikowany w materiałach sesji oraz „Postępach Fizyki” 49 (1998) 268-273.

W serii Język. Kultura. Społeczeństwo, redagowanej przez prof. Jana Mazura, ukazała się nowa, cenna i niezmiernie interesująca, starannie przez Wydawnictwo UMCS wydana, książka pt. *Promocja języka i kultury polskiej w świecie*. Jest to pierwsze tak obszerne, bo liczące 255 stron, i wielowątkowe opracowanie problematyki wystawionej

oraz dotycząca zagadnień szczegółowych, związanych z propagowaniem języka i kultury polskiej w różnych krajach europejskich i w Ameryce. Problematyka ogólna jest bogata i ważna jako teoretyczna podbudowa określonych działań. Podejmuje się zatem kwestie polityki językowej, rozważając wpływ takich czynników, jak: podmioty polityki, jej

W raporcie Instytutu Fizyki UMCS „Annual Report 1997” został zamieszczony krótki rys historyczny

Maria Curie-Skłodowska and the Discovery of Polonium and Radium (100th Anniversary).

W KRAJU I NA ŚWIECIE

Głównym wydarzeniem była międzynarodowa konferencja „Odkrycie Polonu i Radu. Konsekwencje naukowe i filozoficzne – zagrożenia i korzyści dla ludzkości”, która odbyła się w Warszawie 17-20 września 1998 w okresie II Festiwalu Nauki, z udziałem kilku laureatów nagrody Nobla.

Poza tym rocznicy towarzyszyły następujące wydarzenia:

Kwiecień 1997 – inauguracja obchodów w Łodzi.

Wrzesień 1997 – w Politechnice Warszawskiej międzynarodowe sympozjum „From Polonium and Radium to Exotic and Heavy Nuclides”.

Politechnika uczestniczy w przygotowaniu wystawy w Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie (opracowanie kilkunastu katalogów).

Wrzesień 1997 – Zakopane – seminarium „Technika radiacyjna w ochronie środowiska”, organizowane przez polską Agencję Atomistyki.

Wrzesień 1997 – Kraków – sympozjum „Techniki jądrowe w przemyśle, medycynie, rolnictwie i ochronie środowiska”, organizator jak wyżej.

Grudzień 1997 – konferencja poświęcona konsekwencjom odkrycia

polonu i radu w medycynie, ochronie radiologicznej oraz przemyśle medycznym przygotowana przez Komitet Fizyki Medycznej i Radiobiologii PAN.

Konferencja „Brachytherapy: Past, Present and Future” – środowiska medycznego, na którą wydano specjalny numer „Polish Journal of Medical Physics and Engineering”.

Okolicznościowy obchód przygotowany przez polonię w Petersburgu.

Luty 1998 – sesja w Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie; materiały zamieszcza organ PTChem. „Orbital”.

Kwiecień 1998 – Dni Piotra i Marii Curie w Paryżu.

W Polskim Instytucie Naukowym w Nowym Jorku sesja z udziałem Ewy Curie-Labouisse.

Uroczysta sesja na Sorbonie z wystąpieniem prezydenta Jacques’a Chiraca oraz sesja zorganizowana przez Akademię Nauk – Instytut Francji.

Czerwiec 1998 – Warszawa – seminarium „Atom a społeczeństwo” przygotowane przez Polską Agencję Atomistyki.

Przełom czerwca i lipca 1998 – konferencja „Nuclear Physics to the Barrier” pod auspicjami Środowiskowego Laboratorium Ciężkich Jonów UW.

Promocja języka i kultury polskiej w świecie

w tytule. Stanowi przy tym pokłosie konferencji, zorganizowanej w dniach 4-7 grudnia 1997 r. w Kazimierzu Dolnym przez Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS. Uczestniczyli w niej przedstawiciele najważniejszych ośrodków uniwersyteckich w kraju i kilku uczelni zagranicznych. „Zdaniem konferencji było - jak pisze we wstępie J. Mazur - przedstawienie aktualnego stanu i potrzeb w zakresie promocji języka polskiego w różnych krajach świata [...]” (s. 9). O jej znaczeniu świadczy udział liczących przedstawicieli najważniejszych resortów centralnych. Książka została podzielona na dwie części: poświęconą problemom ogólnym

cele, przedmiot, środki i konteksty oraz ideologie na sytuację języka polskiego w świecie (artykuł S. Gajdy). Zwraca się uwagę na zagadnienia aksjologiczne w kontekście nauczania języka polskiego za granicą. Problematykę tę rozwija J. Puzynina, stwierdzając m. in.: „Spójne wychowanie ku wartościom wymaga też spójnego języka, w którym pojęcia nieostre i wieloznaczne, takie jak wolność, miłość [...], sprawiedliwość, bytyby przedmiotem refleksji [...]” (s. 25).

Spśród kwestii ogólnych uwagę czytelnika powinny przyciągnąć zagadnienia: normy językowej i kodyfikacji (artykuł J. Podrackiego), zapożyczeń i ich roli w promocji języka polskiego (artykuł H.

Satkiewicz) oraz roli słowników w propagowaniu nauczania języka polskiego (opracowanie H. Zgótkowej). W kontekście artykułu o polityce językowej, a zwłaszcza jej podmiotach i środkach znakomicie mieszczą się opracowania poświęcone: szkolnictwu polonijnemu (ks. Walewander), roli polonisty w procesie propagowania języka polskiego za granicą (G. Rudziński) i zastosowaniu nowoczesnych pomocy dydaktycznych w nauczaniu języka polskiego jako obcego (S. Biesaga). Cykl artykułów omawiających problematykę szczegółową otwierają teksty, ukazujące różnorodne zagadnienia, związane z obecnością języka i kultury polskiej w życiu najbliższych naszych sąsiadów. Sytuację w Niemczech przedstawia wyczerpująco i wnikliwie J. Mazur, postulując, aby przyszłe działania promocyjne oprócz na modelu integracyjnym, gdyż integracja oznacza wtopienie się w społeczne i administracyjne struktury państwa z możliwością zachowania odrębności etnicznej, a więc także kulturowej i językowej. Wybrane aspekty tej bogatej problematyki znajdują rozwinięcie w artykule A. Dąbrowskiej pt. *Jak wrócić do pierwszego języka ojczystego?* Wiele ciekawych spostrzeżeń oraz postulatów i propozycji rozwiązań zarówno spraw globalnych, jak i konkretnych znajdujemy w artykułach, przedstawiających różne składniki sytuacji języka polskiego w

Rosji (W. Tichomirowa), na Ukrainie, Litwie i Łotwie, następnie we Francji, Anglii, Stanach Zjednoczonych itd.

Przerywając tę wliczankę, z zaznaczeniem, że książka zawiera omówienie sytuacji języka polskiego w tych krajach świata, gdzie są skupiska Polaków. Trzeba w krótkim omówieniu przyjrzeć się tej problematyce z innej perspektywy.

Walory poznawcze książki są ogromne. Oprócz omówionych już zagadnień trzeba wymienić następujące bloki tematyczne: nauczanie języka polskiego jako obcego w poszczególnych krajach (sukcesy i porażki) (zob. np.: Tichomirowa, Butcher, Faroussi, Kolendo); rola katedr polonistyki i lektoratów języka polskiego w jego nauczaniu, kształceniu przyszłych nauczycieli, a także propagowaniu wiedzy o Polsce i kulturze polskiej (por. Tichomirowa o sytuacji w Rosji; Lubaś i Ostromecka-Fronczak o dziejach i obecnym stanie polonistyki w Jugosławii; Teodorowicz-Hellman o Szwecji itd.); działania promocyjne poza edukacją (Kolendo, Trębska-Kerntopf i inni), w tym zwłaszcza działalność stowarzyszeń (np. Leoniuk) i wkład mediów w propagowanie polskiej kultury (Kolendo, Bomanowski, Tambor i inni). Autorzy opracowań dają przy tym zwykle obszerne tło historyczne, omawiając genezę zainteresowania Polską w określonym kraju, zmiany w sposobach promocji, rolę zapaleńców z Polski i miejscowych elit w przed-

Z akademickich aren sportowych

W dniach 12-15 stycznia mistrzostwami w narciarstwie alpejskim rozpoczęto jubileuszową XX edycję Mistrzostw Polski Uniwersytetów. W zawodach tych uczestniczyli reprezentanci Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Mistrzostwa rozegrano na trasie nieopodal Wisły na granicznej polsko-czeskiej górze „Stožek”. Do składu naszej ekipy ostatecznie zostali zakwalifikowani: wśród kobiet - Dominika Harasimiuk (II r. Prawa), Ka-

tradycyjny coroczny obóz narciarski w Bukowinie Tatrzańskiej, który rozpoczyna się zwykle tuż po świętach Bożego Narodzenia. Podczas takiego zgrupowania studenci szlifują technikę pokonywania slalomu specjalnego oraz slalomu giganta ze szczególnym zaprzyżnieniem się z uchylnymi tyczkami.

W mistrzostwach ostatecznie wystartowały reprezentacje dziewięciu Uniwersytetów, zarówno wśród ko-

XX Edycja Mistrzostw Polski Uniwersytetów rozpoczęta

mila Drewnowska (V r. Prawa), Anna Pańniczek (I r. Ekonomii), Karolina Sowa (I r. Ekonomii) oraz Joanna Ożga (I r. Ekonomii). Ekipę męską tworzyli: Dominik Krasowski (V r. Politologii), Jacek Kisyński (III r. Matematyki), Radosław Kołodziej (II r. Prawa), Aleksander Jedenak (III r. Prawa) oraz Andrzej Ciołek. Reprezentację naszej Uczelni do Mistrzostw przygotował trener Jerzy Czerwiński. Głównym etapem przygotowań był

biet, jak i mężczyźn. Zawody rozpoczęły się od slalomu giganta kobiet. Już po pierwszych przejazdach wiadomo było, że o zwycięstwo walczyć będą reprezentantki Uniwersytetów z Krakowa, Warszawy i Gdańska. Nasza ekipa, nie mając wśród kobiet znaczącej indywidualności, liczyła na dobry wynik drużynowy. Ostatecznie w drużynowej klasyfikacji kobiet (suma slalomu, giganta i kombinacji) zajęliśmy 6 miejsce. Indywidualnie

najlepsza w naszej ekipie była Karolina Sowa, która wśród 39 zawodniczek w slalomie gigancie zajęła 14 miejsce, w slalomie specjalnym - 17, a w kombinacji wywalczyła dobrą 11 pozycję.

O wiele większe emocje czekały nas w konkurencji mężczyzn, a to ze względu na występ Dominika Krasowskiego, który bronił z ostatnich Mistrzostw rozegranych 2 lata temu brązowych medali ze slalomu giganta oraz kombinacji. Student V roku Politologii UMCS był naszym największym atutem i liczyliśmy na jego dobry występ indywidualny, a co za tym idzie wysokie miejsce drużynowe. Wśród 40 zawodników Dominik zaprezentował się znowu bardzo dobrze, choć tym razem nie zdołał wywalczyć żadnego medalu. Główny wpływ na to miał występ dość licznej grupy zawodników trenujących na co dzień na alpejskich lodowcach. Mimo to wywalczenie szóstego miejsca w slalomie gigancie oraz piątego w kombinacji należy ocenić pozytywnie. Tak dobre wyniki Dominika Krasowskiego przyczyniły się do wysokiej czwartej lokaty studentów UMCS w łącznej klasyfikacji drużynowej - jest to najlepszy wynik drużynowy naszej reprezentacji w dotychczasowych startach w Mistrzostwach Uniwersytetów w narciarstwie alpejskim. Jednym słowem - narciarze udanie zainaugurowali nową Edycję Mistrzostw.

A już w kwietniu do boju w Mistrzostwach Uniwersytetów ruszają szachiści i brydżyści, którzy nie tylko będą bronić tytułów wicemistrzów, ale mają szansę wywalczenia złotych medali. Po nich do rywalizacji włączają się koszykarze, lekkoatleci i judocy, ale o nich napiszemy następnym razem.

Przed startem w Mistrzostwach nasze zespoły rozgrywają m.in. mecze w Lidze Międzyuczelnianej miasta Lublina. A oto terminy tych meczy, które rozegrane będą w hali Akademickiego Ośrodka Sportu przy ul. Langiewicza 22.

- Koszykówka kobiet**
28 luty godz. 12.00 AZS UMCS - AZS AM
14 marzec godz. 12.00 AZS UMCS - AZS AM
21 marzec godz. 12.00 AZS UMCS - AZS KUL
- Koszykówka mężczyzn**
28 luty godz. 15.00 AZS UMCS - AZS AR
14 marzec godz. 13.00 AZS UMCS - AZS PL
21 marzec godz. 15.00 AZS UMCS - AZS AM
- Siatkówka mężczyzn**
24 marzec (środa) godz. 20.00 AZS UMCS - AZS AR
14 kwiecień (środa) godz. 20.00 AZS UMCS - AZS PL

Dariusz Wierzbicki

Koncert dla sponsorów

15 stycznia Akademickie Centrum Kultury „Chatka Żaka” zorganizowało tradycyjny Koncert Noworoczny, dedykowany sponsorom zespołów studen-

kich działających w jego ramach. W programie, przed liczną zgromadzoną publicznością, zaprezentowały się w krótkich występach: Orkiestra p.w. Świętego Mikołaja, Zespół Tańca Towarzystwo IMPETUS oraz Zespół Tańca Ludowego UMCS. Na widowni dało się zauważyć: władze rektorskie uniwersytetu, przyjaciół kultury studenckiej, sympatyków zespołów; obecny był wiceprezydent Lublina Zbigniew Wojciechowski.

Niestety, już po raz drugi nie zaprezentował się Chór Akademicki. W tym roku brał udział w koncercie Filharmonii Lubelskiej; w programie była IX Symfonia Ludwiga van Beethovena. O koncercie społeczność UMCS informował jedyny plakat, na tablicy ogłoszeń w

hallu „Chatki Żaka”. Po koncercie goście i sponsorzy wzięli udział w przyjęciu, podczas którego gawędzono miło i nieformalnie. Wśród uczestników koncertu i na przyjęciu udało się nam wypatrzyć przedstawicieli i władze następujących firm i przedsiębiorstw lubelskich, hojnych i życzliwych sponsorów kultury akademickiej: Kurier Lubelski - Jacek Sadowski, Polkomtel SA - Artur Chluchnik, Bakoma SA - Robert Szulej, Tymbark SA - Sławomir Brzezicki, Jednostka Wojskowa NR 1699 - Janusz Jankowski, Jerzy Szmydło, „Lech” Browary Wielkopolskie SA - Marcin Kopczyński, Zakłady Piwowarskie w Żywcu SA - Henryk Kowalewski, Pizzeria „Giuseppe” - Dariusz Klimmek, Instal - Józef Bednarczyk, PZU

SA - p. Pacan, Kancelaria Adwokacka - p. Deczkowska, Orion - p. Leńczuk, Piekarnia - p. Zarzycki, Ciastkarnia - p. Cieśliński, Lubella SA - Tomasz Olak, Pracownica Fundacja Socjalna - Edward Jurkan.

Tą drogą raz jeszcze Im Wszystkim za życzliwość i pomoc dziękujemy serdecznie.

dokończenie ze str. 11.

stawianiu i propagowaniu polskiej kultury w różnych stronach świata.

Zwracają też uwagę zarówno na zjawiska typowe, powtarzające się (oświata, działalność placówek kulturalnych itp.), jak i oryginalne - na przykład opisywany przez J. Tambora jedyny profesjonalny polski teatr poza granicami kraju, a więc Scena Polska Teatru Cieszyńskiego.

W większości artykułów znajdzie czytelnik opis obecnego stanu promocji języka i kultury polskiej na określonym obszarze geograficznym, a także, co wydaje się niezmiernie istotne i cenne, postulaty dotyczące przyszłości, rozpatrywane z reguły w kontekście przemian, jakie się dokonują w wielu krajach po upadku komunizmu. Szczególnie ważne propozycje zostały sformułowane

przez J. Mazura, W. Lubasia, W. Tichomirową i H. Walasek. Oto wybrane, zdaniem autorów najpilniejsze, zadania: powołanie placówki koordynującej działania w zakresie kształcenia polonistycznego i szkolnictwa polonijnego; opracowanie i wdrożenie systemu certyfikacji, potwierdzającej stopień znajomości języka polskiego przez cudzoziemców; stworzenie jednolitego programu działań służących propagowaniu języka polskiego w różnych krajach, a także synchronizacji poczynań MSZ, MEN i PAN w urzeczywistnieniu tego przedsięwzięcia; przygotowanie gramatyki języka polskiego, ułatwiającej uczenie tego języka jako obcego, opracowanie odpowiednich słowników i innych nowoczesnych i atrakcyjnych pomocy dydaktycznych; szerzenie wzorców zachowań językowych w różnych sytuacjach, przeciwdziałanie się szablonowości, wulga-

ryzacji i innym przejawom niewłaściwych zachowań komunikacyjnych. Przypomniano ponadto o konieczności zrealizowania wniosków i postulatów z I Forum Oświaty Polonijnej, opracowanych przez J. Mazura (zob. *Oświata polskojęzyczna za granicą. Stan obecny i perspektywy rozwoju*. Warszawa 1997, s. 448-491).

Przedstawiona książka zawiera opracowanie tak licznych i różnorodnych zagadnień z zakresu polityki językowej, że powinna się stać obowiązkową lekturą zarówno polonistów (nauczycieli i studentów), jak i wszystkich osób związanych z promocją języka polskiego, a także pracowników resortów centralnych, odpowiadających w dużej mierze za wizerunek Polski w świecie. Zawarte w niej artykuły wnoszą wiele nowego do teorii kultury języka i glottodydaktyki. Łączy się w prezentowanym opracowa-

niu teoretyczny punkt widzenia z czymś, co można nazwać perspektywą wdrożeniową, ustala strategię promocyjną globalną i podsuwa rozwiązania problemów szczegółowych. „Świat współczesny rozwija się - podkreśla S. Gajda (s. 15) - w kierunku pokojowego i partnerskiego zacieśniania kontaktów między różnymi kulturami, narodami i państwami, bo to gwarantuje przetrwanie i rozwój”. Starannie przygotowana i wydana książka, poświęcona promocji języka polskiego i kultury polskiej w świecie, dobrze będzie służyć ludziom, którzy polską politykę językową sytuują we wspomnianym kontekście.

Maria Wojtak

Promocja języka i kultury polskiej w świecie. Red. Jan Mazur. Wydawnictwo UMCS, Lublin 1998, s. 255.

Wernisaż z udziałem Autora zainaugurował na Zamku w Lublinie 10 lutego wystawę wybranych obrazów na płótnie i papierze z lat 1956-1993 Jana Lebensteina zatytułowaną *Etapy*, złożoną z ponad 60 obrazów wykonanych w różnych technikach.

W przygotowanie wystawy, po raz pierwszy prezentowanej w Paryżu od 4 grudnia 1998 do 28 stycznia 1999 roku, co podkreślił Tomasz Stróżyński, dyrektor Instytutu Polskiego i radca kulturalny Ambasady Polskiej w stolicy Francji, bardzo mocno zaangażowane było finansowo i organizacyjnie Muzeum Lubelskie.

Francuskiej inauguracji oraz kolejnym etapom prezentacji wystawy w Krakowie, Gdańsku i Warszawie towarzyszy piękny dwujęzyczny katalog wydany nakładem oficyny UMCS w opracowaniu graficznym Jerzego Durakiewicza. Zawiera on 35 barwnych, znakomicie wydrukowanych prac spośród prezentowanych. Poprzedza je rozmowa komisarzy wystawy Piotra Kłoczow-

„ETAPY” JANA LEBENSTEINA

skiego z Autorem pod znanym tytułem *Tędy do nowoczesności*. Jan Lebenstein mocno w niej akcentuje własną drogę i odrębną pozycję, wyznaczoną takimi kategoriami, jak żywiołowość i spontaniczność, ale poddane kontroli, duchowe pokrewieństwo z symbolizmem i secesyjnym malarstwem belgijskim czy „sielankowym” Wojtkiewiczem opozycyjnym do „malarza koszmarnych halucynacji” Kubina, kontynuującego „nurt demonizmu i rozpadu, który zaczyna się od samego Nietzschego”.

W dyskusji o cyklu figur autor używa

przykładu zaczerpniętej z muzyki formy zwanej *bombeau*, co ma podwójne znaczenie: „z jednej strony grobowiec, z drugiej pomnik”. I owa symetria, rozdwojenie świata, widoczne we wszystkich chyba prezentowanych dziełach, nawet w ich tytułach (*Wewnętrzny-zewnętrzny*, 1968), stanowi *differentia specifica* tej twórczości.

O samej wystawie i jej tytule Jan Lebenstein mówi:

„Są to etapy pewnej mojej drogi, pewnego zapisu lat, od kiedy zacząłem moją działalność artystyczną. Stąd nazwa *Etapy* jako określenie zamkniętych dla mnie okresów, które nie były identyczne. Dlatego nie było identyczne moje malowanie. Trudno powiedzieć, że jestem tym samym człowiekiem, którym byłem w roku sześćdziesiątym drugim. Nie jestem tym samym człowiekiem. I rozumiałem, że przy każdej większej przygodzie duchowej podlegałem pewnym koniecznościom, które były po prostu związane z moim życiem, i ze zmieniającym się wokół otoczeniem, które przynajmniej na mojej wrażliwości zawsze swoje piętno odciska.

Ale etapy to nie postanowienie, że od tego roku do tego roku będę robił to, od tego roku do tego tamto... Przecież to wszystko jest związane z pewnym żywiołem życia – mówię o sobie – który nie

jest kontrolowany, któremu my z jednej strony podlegamy i któremu z drugiej strony stawiamy opór. Pamiętam jedno z bardziej kretyńskich spotkań z ludźmi, którzy tak mówili: „Aha, te figury osiowe były abstrakcyjne, a dlaczego pan teraz robi figury ludzkie czytelne?” Czyli że tamto powinno być konsekwencją tych, a to nie powinno być konsekwencją tamtych. Ma się tu do czynienia z dyletanctwem, który nie rozumie, że los człowieka związany jest z jego metamorfozą, a nie z jego wolnym wyborem. To znaczy, że jak się raz nauczyło czegoś, to trzeba to kontynuować, aż konsekwencją będzie biały kwadrat...”

Wystawę na Zamku można oglądać do 31 marca.

mar

Odosobnienie, 1977

UCZELNIANA KRONIKA TOWARZYSKA

Tradycyjnie w Karnawale, tym razem w piątek, 5 lutego w restauracji HELP DISCO odbyła się zorganizowana przez „Kurier Lubelski” i redaktora Wojciecha Kluska Gala Bankietowa '99. Od kilku lat Redakcja z powodzeniem propaguje kulturalne spotkania towarzyskie przy stole bankietowym, pełnym oryginalnych potraw i trunków. Coroczna Gala połączona jest z uhonorowaniem Bywalców Roku i konkursem na danie bankietowe wieczoru. Podczas piątkowego spotkania swój zaległy Tytuł Bywalca Roku '96 odebrał rektor Kazimierz Goebel. Korzystając z ogólnie znanych Jego poglądów politycznych (redaktor Klusek określił je jako centrowe...) rektor UMCS został zaproszony do komisji liczącej głosy w konkursie na danie bankietowe wieczoru. Wraz z Nim w skład komisji weszli: posłanka Izabela Sierakowska i prokurator Włodzimierz Błajerski.

W szranki konkursowe na najlepsze danie stanęli: HADES z imponującą piramidą pieczonych mięs w kształcie kozioł-

ka z herbu Lublina, HELP DISCO z faszzerowanym rekinem i daniami rybnymi, UNIA z ogromnym półmiskiem owoców morza i faszzerowanych ryb, restauracja JEDLINA z faszzerowaną wołowiną, sałatkami i dipami oraz restauracja PRZYSTAŃ ze specjalnie przygotowaną pieczoną szynką i faszzerowanym mostkiem cielęcym.

Zebrani bywalcy i zaproszeni goście wykazali się tradycyjnymi gustami i palmę pierwszeństwa przyznali restauracji PRZYSTAŃ.

PRZEDWIECZERZ

29 stycznia 1999 roku w siedzibie Biblioteki im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie odbyła się kolejna „Przedwieczerz bibliofilska” Lubelskiego Towarzystwa Miłośników Książki, tym razem poświęcona osobie ś.p. Franciszka Cieślaka, wieloletniego członka LTMK, zmarłego tragicznie 23 października 1998 roku w Warszawie (urodzony 7 października 1923 roku w Hucie Dzierżyńskiej).

O ś.p. Franciszku Cieślaku, bibliofilu i archiwście, wieloletnim, emerytowanym dyrektorze Wojewódzkiego Archiwum w Lublinie, żołnierzu Batalionów Chłopskich, a po wojnie więźniu Zamku Lubelskiego, mówił prof. Ryszard Szczygieł. Głos zabierali także komilitoni z LTMK oraz Jego koledzy z Batalionów Chłopskich i Archiwum.

Franciszek Cieślak pracował między innymi w UMCS w latach 1953-1954 w Katedrze Historii Polski, do czasu aresztowania przez SB.

Autor licznych publikacji z zakresu historii i archiwistyki.

Z.J.

„Przymierze słowa”

Wydana w Zamościu antologia współczesnej poezji poetów Nauczycielskiego Klubu Literackiego im. Józefa Czechowicza w Lublinie *Przymierze słowa* przynosi wiersze m.in. Zbigniewa Józwicka, Stanisława Popka i Sergiusza Riabinina.

Obszernie nauczycielskie środowisko poetyckie scharakteryzował w przedmowie Waldemar Michalski.

Zbigniew Józwick, linoryt, 1982

CO ZOBACZYMY W „CHATCE ŻAKA”

5-18.03.1999 – STUDENCKIE KONFRONTACJE FILMOWE

19.03.1999 – FESTIWAL PIOSENKI STUDENCKIEJ „CAPOWISKO '99”

17.00 – Przesłuchania konkursowe

20.00 – koncert: ANTONINY KRZYSZTOŃ

20.03.1999 – FESTIWAL PIOSENKI STUDENCKIEJ „CAPOWISKO '99”

19.00 – Koncert Laureatów Festiwalu

20.30 – koncert zespołu: RAZ DWA TRZY

21.03.1999 – PROWOKACJE 12. Impreza organizowana przez Agencję Artystyczną „GAMBIT” - tel. 532-55-46 (Ryszard Holubowicz, Aleksander Dubrowski)

22.03.1999 – g. 18.00 - koncert ZTL UMCS

27.03.1999 – przedstawienie Teatru Niemieckiego

28.03.1999 – koncert Jacka Wójcickiego (ESTRADA LUBELSKA – Marek Nalikowski tel. 532-12-19)

„CAPOWISKO '99”

Już po raz szósty Akademickie Centrum Kultury UMCS „Chatka Żaka” organizuje Festiwal Piosenki Studenckiej „Capowisko”. Jest to cykliczna impreza odbywająca się wiosną każdego roku. Dwudniowy Festiwal ma część konkursową o nagrodę JM Rektora UMCS i stanowi eliminację do XXXVI Studenckiego Festiwalu Piosenki w Krakowie. W zmaganiach konkursowych mogą wziąć udział studenci oraz uczniowie szkół średnich, którzy do **10 marca 1999** dostarczą zgłoszenia i maszynopisy tekstów dwóch piosenek do Działu Programu ACK UMCS „Chatka Żaka” (ul. Radziszewskiego 16 pok. nr 3).

Spośród laureatów jury kwalifikuje wykonawców do udziału w Festiwalu Krakowskim – w tym roku nie mamy limitu miejsc – WAŻNY POZIOM ARTYSTYCZNY!!!

O wysokim poziomie konkursu świadczy z pewnością fakt, iż od wielu lat laureaci Lublina nie wracają z Krakowa z pustymi rękami. Tacy wykonawcy, jak Jagoda Naja, Jan Kondrak, Marek Andrzejewski, Marek Dyjak, Jacek Musiatowicz czy ostatnio Marcin Różycki i Piotr Selim to laureaci naszego Festiwalu.

„Capowisko” gościło wielu znanych wykonawców z całego kraju: Jarosław Wasik, Wolna Grupa Bukowina, Orkiestra Dni Naszych, Czerwony Tulipan, Jorgos Skolias, Lubelska Konfederacja Bardów.

Do udziału w tegorocznym festiwalu zamierzamy zaprosić czołówkę tego nurtu muzycznego: zespół „RAZ DWA TRZY” oraz Antoninę Krzysztoń z zespołem.

Festiwal Piosenki Studenckiej „CAPOWISKO” jest największą imprezą dla miłośników tego rodzaju muzyki w Lublinie, a ze względu na swą różnorodność cieszy się dużą popularnością wśród studentów i uczniów szkół średnich. Zapraszamy na tegoroczną edycję do ACK UMCS „Chatka Żaka” w dniach 19-20 marca 1999 roku.

Zainteresowanych udziałem w konkursie prosimy o kontakt:

ACK UMCS „Chatka Żaka” Dział Programu ul. Radziszewskiego 16 20-031 Lublin tel. (081) 533-58-41.

ANTONINA KRZYSZTOŃ...

... zadebiutowała w 1980 roku na Festiwalu Zakazanej Piosenki w Hali Oliwii w Gdańsku. Występowała wtedy z gitarzystą Andrzejem Wyrzykowskim.

Po ogłoszeniu stanu wojennego zaczęła występować nieoficjalnie w miesz-

kaniach prywatnych, kościołach, wybranych klubach studenckich.

W 1983 roku dzięki piosence „Chusta Weroniki” zajęła pierwsze miejsce na Studenckim Festiwalu Piosenki w Krakowie. Już wtedy zyskała ogromną popularność w szeroko rozumianym środowisku studenckim, a jej koncerty gromadziły liczną publiczność.

W latach 1984-1992 Antonina współpracowała z Markiem Walawederem, gitarzystą i aranżerem jej utworów. Występowali na wszystkich najważniejszych imprezach związanych z poezją śpiewaną, m.in.: FAMA, Festiwal Piosenki Studenckiej w Krakowie.

Jej pierwsze nagrania wydawane były w drugim obiegu. Na pierwszej kasecie znalazły się interpretacje utworów czeskiego barda Karela Kryla. Oficjalny debiut fonograficzny nastąpił w 1990 roku, kiedy Pomaton wydał „Inne Światy”. W listopadzie 1993 roku piosenka „Perłowa łódź” z albumu „Takie moje wędrowanie” zajęła pierwsze miejsce w plebiscyście Muzycznej Jedynki. Sukces ten otworzył nowy etap w karierze artystki – stała się znana szerokiej publiczności, nie gubiąc zarazem swojej indywidualności.

W 1994 roku nagrała wraz z Kubą muzykę do filmu „Czas Słowian”.

W 1995 roku, w rocznicę śmierci Karela Kryla ukazał się album „Czas bez skarg”, zawierający siedem jego utworów w aranżacjach Antoniny Krzysztoń z zespołem. Płyta ta otrzymała nominację do Fryderyka 95 w kategorii Piosenka Poetycka.

W latach 1995 i 1996 Antonina występowała w koncertach „Kraina Łagodności” w ramach Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu.

W 1996 roku ukazał się kolejny album zatytułowany „Kiedy przyjdzie dzień”, którego producentem był Marcin Pospieszalski. Podobnie jak poprzedni, również otrzymał nominację do Fryderyka 96 w kategorii Piosenka Poetycka.

W 1998 roku ukazał się album „Każda chwila”, zawierający wyłącznie utwory instrumentalne oraz wokalizy inspirowane tekstami napisanymi przez Antoninę. W realizacji tego projektu wzięli udział

znakomici muzycy: Leszek Maźdzer, Mieczysław Litwiński, Jozsko Broda, Marcin Pospieszalski, Kuba i oczywiście sama Antonina.

Obecnie Antoninie Krzysztoń towarzyszą: Kuba – gitara basowa, kalimby, berimbau, instrumenty perkusyjne; Kuba Majerczyk – perkusja, instrumenty perkusyjne; Marcin Olak – gitara.

STUDENCKIE KONFRONTACJE FILMOWE

KONFRONTACJE mają już wyrobioną markę wśród studenckich – i nie tylko – kinomanów. Przez dwa tygodnie marca Kino Studyjne „Chatka Żaka” przygotowuje dla prawdziwych fanów kina niepowtarzalną ucztę. Ci, którzy z niecierpliwością czekają cały rok na ich kolejną edycję, już doskonale wiedzą, że tylko tutaj mogą w ciągu czternastu wieczorów obejrzeć dzieła rzadko goszczące na ekranach naszych kin: filmy, o których głośno w świecie, laureatów festiwalu filmowego w Cannes, Berlinie i Wenecji, zdobywców Oscarów, Felixów i Cezarów. Filmy te stanowią odtrutkę na skomercjalizowany repertuar rządzący większością polskich kin. Część tych filmów trafia później na nasze ekrany – choć wiedzie na nich niełatwy żywot – ale wiele z nich można obejrzeć tylko na KONFRONTACJACH.

Nie inaczej będzie i w tym roku, w trakcie szóstego już wydania STUDENCKICH KONFRONTACJI FILMOWYCH, które jak zwykle w „Chatce Żaka” odbędą się w dniach **5-18 marca 1999** r. Ich program wchodzi dopiero w ostatnią fazę przygotowań, ale już dziś możemy zdradzić, że na afiszu tegorocznych KONFRONTACJI znajdują się takie filmy-wydarzenia, jak: laureat „Złotej Palmy” z Cannes *Wieczność i jeden dzień* Theo Angelopoulosa oraz nagrodzony „Złotym Lwem” w Wenecji *Hana-bi* Takeshi Kitano. Dwanaście pozostałych tytułów będzie posiadać równie zachęcające rekomendacje.

Sezon archeologiczny 1998 obfitował w niezmiernie interesujące odkrycia zarówno dla archeologów, jak i dla przeciętnych zjadaczy chleba. Świadczyć o tym może chociażby zainteresowanie mediów (choć spowodowane po części tzw. sezonem ogórko-

ło pod dużym znakiem zapytania. Tegoroczne badania przybliżyły nam obraz życia naszych przodków od okresu neolitu po czasy nowożytne. Prace archeologiczne prowadzone były przez dziesięciu pracowników Katedry na siedmiu stanowiskach.

UDANY SEZON KATEDRY ARCHEOLOGII WYKOPALISKA '98

wym), których przedstawiciele tłumnie nawiedzali pracujących archeologów. Kontynuowano zarówno badania w znanych już z poprzednich sezonów miejscowościach (m.in. w Maślomęczu, Karmanowicach, Malicach), jak też prowadzono tzw. wykopaliska ratownicze na nowych świeżo odkrytych stanowiskach, których przetrwanie do przyszłego sezonu sta-

Karmanowice

Badania na stanowisku w Karmanowicach (gmina Wąwolnica) dr J. Nogaj-Chachaj rozpoczęła już w roku 1987. Jest to największe jak dotąd badane cmentarzysko kultury pucharów lejkowatych (KPL).

Najbardziej powszechną formą pochówków są groby płaskie z komorą grobową obudowaną kamieniami wa-

piennymi. Zmarłych układano na wznak zazwyczaj głową w kierunku zachodnim lub północno-zachodnim. Tylko około 1/3 grobów zawiera wyposażenie. Sporadycznie odkrywano są groby kilkuosobowe, zarówno dzieci, jak i dorosłych. Ewenementem jest bardzo dobry stan zachowania grobów dziecięcych, czego nie spotyka się na innych cmentarzyskach tego typu. Dotychczas odkryto 51 grobów płaskich, w których znajdowały się pochówki 65 osób.

Na stanowisku odkryto także pięć dużych konstrukcji kamiennych – megalitów.

Grobowce te wznoszono na planie prostokąta o długości około 15-20

metrów i szerokości 2 metry. Budowane były one z kamieni wapiennych, przykrytych pierwotnie nasypem ziemnym. Najprawdopodobniej megality te pełniły funkcję grobów rodzinnych. W jednym z nich (największym) odsłonięto 10 odrębnych pochówków kobiet i dzieci, w sąsiednim zaś znajdowały się 3 groby męskie. Bardzo istotny wydaje się fakt, iż w każdym z tego rodzaju grobowców tylko jeden pochówek zawierał wyposażenie.

Karmanowice to jedyne stanowisko KPL, na którym stwierdzono współwystępowanie cmentarzyska i osady odkrytej w ostatnich latach.

Swoimi rozmiarami oraz odkrytym na niej materiałem nawiązuje ona do klasycznych osad obronnych znanych z innych obszarów Małopolski. Odkryto jamy gospodarcze, odpadkowe oraz półziemiankę. Obiekty te występują w bardzo dużym zagęszczeniu.

Zarówno osada, jak i cmentarzysko datowane są na około 3000-2500 p.n.e.

Wieloletnie badania wykazały, że ludność KPL w bardzo intensywny

sposób oddziaływała na środowisko naturalne, co doprowadziło do jego poważnego zniszczenia (m.in. wylesienie dużych połaci terenu).

Zajmowała się ona rolnictwem i hodowlą, o czym świadczą mogą liczne znaleziska kości zwierząt hodowlanych i ziaren zbóż odkrytych także w dużej ilości w tym sezonie.

Malice Kościelne

Dr B. Bargiel, dr J. Libera oraz **mgr M. Florek** kontynuowali badania w miejscowości Malice Kościelne (woj. tarnobrzeskie).

Jednym z najciekawszych odkryć jest megalit kultury pucharów lejkowatych (KPL), w którym dotychczas odsłonięto 18 grobów, w tym jeden podwójny, przebadany w tegorocznym sezonie. Bardzo interesująca wydaje się być struktura samego megalitu, którą tworzą cztery rzędy kamieni, przy czym zmarli chowani byli wzdłuż co drugiego z nich. Grobowiec zawierał wyłącznie pochówki kobiet. Jak do tej pory odkrycie to nie ma analogii na ziemiach polskich!

W drugiej części cmentarzyska odkryto również 15, należących także do tej kultury, grobów w obstawach kamiennych, trzy groby tzw. kultury ceramiki sznurowej (KCSz), w tym 2 niszowe (jeden doskonale zachowany) i 1 ziemny oraz 3 groby kultury mierzanowickiej. W wyposażeniu tych ostatnich na uwagę zasługują głównie paciorki fajansowe, a także zausznica miedziana w kształcie wierzbowego liścia.

Tyszowce

Kurhany kultury trzcinieckiej w Tyszowcach zlokalizowano już w latach 70. Dzięki zdjęciom lotniczym wykonanym w ubiegłym roku odkryto nowe, nieznane dotąd zniszczone kurhany. Badania jednego z nich, oznaczonego numerem 28, prowadzili w tym sezonie **dr H. Taras** oraz gościnnie **dr A. Zakościelna** i **dr hab. S. Kadrow**. Materiał znaleziony w nasypie kurhanu miał charakter wielokulturowy. Pod jego płaszczem odsłonięto dwa obiekty o wydłużonym kształcie, najprawdopodobniej będące pozostałościami grobów kultury trzcinieckiej. W każdym z nich znaleziono po jednym naczyniu, kości, niestety, nie zachowały się. Natrafiono także na dwa groby należące do kultury lubelsko-wołyńskiej ceramiki białą malowanej. W tym przypadku kości również nie za-

chowały się. W obu grobach wystąpiła ochra. Wyposażone były one w naczynia, narzędzia wiórowe, grociki krzemienne. Za najciekawsze znalezisko uznać można miniaturową 'glinianą figurkę krówki!

Podczas badań stwierdzono również obecność osady kultury lubelsko-wołyńskiej ceramiki białą malowanej (warstwa kulturowa i obiekty osadowe).

W końcowej fazie wykopalisk wykonano odwierty, dzięki którym natrafiono na negatyw kolejnego, zniszczonego dzisiaj kopca.

Sobieszyn

W Sobieszynie (woj. lubelskie) odkryto osadę z okresu przedrzymskiego, datowaną zasadniczo na I w. p.n.e. Odnotowano także występowanie w znikomej ilości materiału datowanego na II w. n.e. Badania prowadzili **dr hab. A. Kokowski**, **mgr P. Łuczkiwicz** z udziałem **mgr. S. Pidmohyl'no**go i **mgr A. Reszczyńskiej**.

Do najciekawszych odkryć zaliczyć należy antyczną monetę ze startym pilnikiem awerssem. Najprawdopodobniej używana była ona jako zawieszka. Jest to jedyne tego typu znalezisko w Polsce.

Odkryto pierwsze na wschód od Wisły stanowisko ze śladami produkcji żelaza. Obiekty, w skład których, wchodziły paleniska, piece i ogniska najprawdopodobniej stanowią pozostałość jednego założenia przestrzennego związanego z wytopem żelaza. Znaleziska tego typu mogą świadczyć o produkcyjnym charakterze tej części osady.

Masłomęcz

Dr hab. A. Kokowski kontynuował wieloletnie badania na cmentarzysku gockim w Masłomęczu. Liczba przebadanych grobów osiągnęła 492! Jednym z najważniejszych odkryć był grób zawierający pochówek ciała palny, wyposażony w kilka naczyń oraz przepalone na stosie fragmenty grzebienia i dwa przęśliki. Pozostałe

obiekty to groby szkieletowe, w tym pochówki cząstkowe najprawdopodobniej powiązane z nietypowymi wierzeniami Gotów.

Z innych ciekawych odkryć należy wymienić znalezisko „sakiewki” wykonanej z tkaniny i skóry, w której znaleziono zapinkę, prawdopodobnie zwinięty pas z brązową sprzączką, igłę, ziarna zboża i drewnienka. W kolejnych grobach natrafiono m.in. na duży nóż wykonany z brązu z zachowaną drewnianą okładziną, wiele paciorków ze szkła i bursztynu oraz złotą folię z okładziny nóżki zapinki.

Najbardziej interesujący inwentarz towarzyszył pochówkowi głowy ludzkiej, wokół której rozrzuconych było 78 paciorków, głównie szklanych. Na podstawie znalezionych tam dwóch zapinek, a także miniaturowego okucia końca pasa grób ten można uznać za jeden z najmłodszych na masłomęckim cmentarzysku.

W strefie poza zasięgiem cmentarzyska od strony wschodniej znaleziono denar rzymski i nóż żelazny.

Jeziorzany

Na stanowisku w Jeziorzanach eksplorowano pozostałości pojedynczej zagrody datowanej na okres wczesnego średniowiecza. Badania prowadzili **dr hab. A. Kokowski**, **mgr B. Niezabitowka**, **mgr M. Michalec** oraz **mgr M. Juściński**. Wydaje się, iż gospodarstwo to składało się z dwóch części – gospodarczej i mieszkalnej. Badane domostwo zniszczone zostało w wyniku pożaru, którego ślady są doskonale widoczne. Zagadką pozostaje los mieszkańców, którzy najwyraźniej opuścili swój dom w popłochu, pozostawiając tak cenny wówczas przedmiot jak nóż żelazny oraz cały swój dobytek. Sposób i miejsce położenia fragmentów ceramiki (kawałki tych samych naczyń zlokalizowano w różnych częściach obiektu) świadczyć może o splądrowaniu zagrody przed pożarem.

Do najciekawszych znalezisk zaliczyć należy dużą ilość ornamentowanej w nietypowy sposób ceramiki. Znaki widoczne na fragmentach naczyń powiązane są zapewne z kultem Słońca. Zaskakujące było odkrycie odcisków linii papilarnych na niektórych fragmentach naczyń. Specjalistyczne badania daktyloskopowe pozwolą nam poznać bliżej mieszkańców zagrody w Jeziorzanach.

Łączna

Według źródeł pisanych początki Łącznej jako obiektu obronnego sięgają XIII w. Jest ona dobrze poświadczonym punktem osadniczym przy przeprawie przez Wieprz. Główną jej funkcją było pobieranie ceł i myt. Z początku XVII w. dysponujemy opisem zamku, według którego była to budowla zarówno obronna, jak i rezydencjalna o trzech basztach i podwójnych murach obronnych. W XIX i XX w. wszelkie relikty zamku zostały wymazane z krajobrazu kulturowego.

Badania na tzw. podzamczu (obszar około 7 ha) łęczyńskiego zamku prowadziła **dr hab. I. Kutylowska**. Celem ich była lokalizacja pozostałości wczesno bądź późnośredniowiecznej siedziby Łęczyńskich.

Odsłonięto mury zamku, a także zlokalizowano fosę zamykającą budowlę od północy. Miała ona ponad 3 metry głębokości i około 10 metrów szerokości. Dzięki temu udało się zawęzić powierzchnię rezydencji do około 4 ha.

Dr hab. I. Kutylowska brała udział także w badaniach grodziska wczesnośredniowiecznego w Jurowie (woj. zamojskie), późnośredniowiecznego poziomu użytkowego w Lublinie na Rynku Starego Miasta oraz korytarzy podziemnych w okolicach KUL. Powstanie tych korytarzy wiązać można bądź z działalnością Austriaków na początku XIX w. lub też z klasztorem Dominikanów-Obszerników, wzniesionym przy kościele Św. Krzyża, którego początki sięgają XV w. (według legend). Mogło to być nowożytnie, tajne przejście, umożliwiające opuszczenie klasztoru w wypadku zagrożenia.

Po tak pasjonującym i wyczerpującym sezonie, wielu z archeologów z ulgą odnotowało w dziennikach badań ostatnią informację: „sezon badań 1998 można uznać za zamknięty”. Pozostaje tylko mieć nadzieję na równie udane wykopaliska w przyszłym roku oraz na szybkie opublikowanie wyników badań tegorocznych.

Miniony sezon zadaje kłam powszechnemu mniemaniu, iż wszystko zostało już odkryte. Jak widać, ziemia kryje jeszcze wiele tajemnic i niespodzianek, co niezaprzecalnie udowodnili lubelscy archeolodzy. O ciągłym zainteresowaniu tą dziedziną nauki świadczy aktywny udział w badaniach wykopaliskowych młodego pokolenia archeologów.

OGRÓD FRASZEK SERGIUSZA RIABININA

*W ewolucji człowieka
ten fakt ma coś z hecy:
zbędny staje się kręgosłup,
a niezbędne plecy!*

*Gdy nad każdą prawie głową
karierowa luna świeci,
w dawną aureolę świętych
dziś nie wierzą nawet dzieci...*

*Kiedy głód bogactwa rośnie,
a moralność w człeku ginie,
nawet małe ludzkie prosię
wnet się zmienia w dużą świnię!*

*Prawidłowa ewolucja
Ewolucja działa prawidłowo:
– zwierzęta żrą się instynktownie,
ludzie – rozumowo!*

RESTAURACJA

ART CLUB
Lublin

od 12.00-2.00

**BANKIETY, WESELA
PRZYJĘCIA PO OBRONACH
ORAZ INNE IMPREZY OKOLICZNOŚCIOWE**

DLA PRACOWNIKÓW UMCS

PRZY ZLECENIACH POWYŻEJ 30 OSÓB 10% RABATU

REZERWACJA STOLIKÓW
tel. 53 315 64, 53 336 62

**Kawiarnia „Iuris Club”
na Wydziale Prawa UMCS**
zaprasza do miłego spędzenia czasu
przy filiżance kawy.

Polecamy także duży wybór
owocowych herbat, zimne napoje
i smaczne drożdżówki.

Organizujemy bankiety
z okazji obrony prac magisterskich
i inne spotkania okolicznościowe.

Serdecznie zapraszamy
od poniedziałku do soboty
w godz. 9.00–18.00
i w niedziele od 10.00 do 14.00.

**Księgarnia Prawnicza
„Iuris Prudentia”**

poleca szeroki wybór
literatury z zakresu prawa,
politologii, ekonomii i podatków.

W ofercie ponad dwa tysiące tytułów,
a wśród nich podręczniki, skrypty,
komentarze i poradniki.

Prowadzimy sprzedaż bezpośrednią
i wysyłkową.

Zapewniamy konkurencyjne ceny
i zawsze sympatyczną obsługę.

Zapraszamy do naszych księgarń:

Lublin, Pl. Skłodowskiej 5, tel./fax (0-81) 537 54 75
(Wydział Prawa UMCS – parter)

Lublin, Pl. Litewski 3
(Wydział Politologii UMCS)

Rzeszów, ul. Grunwaldzka 13, tel. (0-17) 852 39 26
(filia UMCS)

Zamość, Koszary 16, tel. (0-601) 311 260
(Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna)

